

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 1/2024

Leden 2024

Jak začít nový rok

Na začátku kalendářního roku je vhodná příležitost připravit si plán, jak následujících dvanáct měsíců pracovat na svém osobnostním růstu.

Nabízíme vám několik rad úspěšných byznysmenů pro portál [success.com](https://www.success.com), které jsme doplnili o duchovní rozměr.

Rozšiřte své obzory

Jedna z rad úspěšných podnikatelů zní: každý měsíc se během nejbližších 30 dnů zavažte dělat jednu věc, kterou jste již déle plánovali, ale zatím se vám ji nepodařilo zrealizovat. Například si 10 minut zacvičte, nesledujte televizi, navažte komunikaci denně alespoň s deseti lidmi nebo udělejte pět věcí v domácnosti před tím, než z ní odejdete do práce nebo školy.

Můžete si dát i duchovní závazky – například se každý den v měsíci pomodlitte jednu modlitbu, která je vám blízká, ale už déle jste si na ni nenašli čas. Pokud vám to možnosti dovolují, zkuste jít každý den na mši svatou nebo se modlit růženec.

Tímto způsobem si nejen rozšíříte své obzory, ale také se pravidelností úkonů učíte disciplíně. Mnozí podnikatelé podle vlastních slov po roce takových měsíčních závazků pocítovali ve svém životě větší štěstí.

Dejte si reálné cíle

Další tip spočívá v napsání si dopisu s cíli, kterých byste v průběhu následujících dvanácti měsíců chtěli dosáhnout. Například věnovat se dobrovolnictví, zlepšit své rodinné a pracovní vztahy, změnit práci. V duchovní oblasti si můžete za cíl dát odpoutání se od hříchu, který vaši duši tíží již delší dobu. V průběhu roku si dopis můžete zkontrolovat a zhodnotit, jak se vám daří v naplňování závazků.

Tímto způsobem se dokážete lépe motivovat. Jednak nezapomenete, čeho jste chtěli dosáhnout, a zejména neodškrtnutý úkol vás povzbuzuje stále pracovat na sobě. Pozor! Dávejte si reálné cíle. Ani začínající podnikatel si nemůže říci, že za rok vydělá milion eur. Nejprve si dá úkol vydělat za první tři měsíce tisíc eur. Ani v našem duchovním růstu si nemůžeme říci, že se za rok vzdáme všech neduhů. Lepší je zbavovat se jednoho po druhém, protože pokud na to půjdeme zhurta, hrozí nám polovičatost v našem úsilí a v konečném důsledku neúspěch v osvobození se od zlovyků.

Udělejte si čas pro blízké

I podle podnikatelů by mělo být úplně prvním závazkem vymezení si času pro rodinu a blízké. Pokud máte vlastní rodinu, alespoň hodinu denně se věnujte manželce a dětem. V případě, že ještě žijete s rodiči, stravte čas s nimi. Pokud se nemůžete setkat osobně, zavolejte jim. Ptáte se, jak vyplnit společné chvílky? Zahrajte si společenské hry, nadhod'te debatu na nějaké aktuální téma, připravte si společnou večeři nebo se pomodlete.

Utužíte si tak vzájemné vztahy, možná také lépe pochopíte názory a postoje svých blízkých a hlavně posílíte základy vztahů, o které se můžete v nesnázích opřít.

Ještě několik našich tipů

- ☞ Udělejte každý den výjimečným. Asi se vám nepodaří potěšit každého, koho potkáte. Můžete se však snažit povzbudit denně alespoň jednoho člověka. Udělejte něco pozoruhodného pro kolegu, kamaráda nebo i neznámého na ulici. Bude to výjimečný moment, kterým ozvláštíte svůj den i den druhého. Vyhnete se tak stereotypu běžného dne.
- ☞ Nedosažení vytyčeného cíle nemusí hned znamenat neúspěch. Důvěřujte Bohu, že vás k úspěšnému splnění cíle dovede jinou cestou. Vždyť kde se jedny dveře zavřou, jiné se otevřou.

- ☞ Neberte se příliš vážně, dokažte si vystřelit sami ze sebe. Laskavý humor vytváří mosty komunikace.
- ☞ Nepočítejte problémy, ale to, co se vám podařilo. Smýšlejte pozitivně. Děkujte Bohu za milosti a v úzkostech poproste o pomoc.

(podle KN)

Miluji tě. Celý rok, každou chvíli. Tvůj Bůh

I ty už přemýšlíš nad výzvami, které ti přinese tento rok nebo s kterými do něj chceš vstoupit sám? Ať už následujících 365 dní zažiješ cokoliv, jedno je jisté – každou jednu sekundu můžeš počítat s Boží láskou.

LEDEN

„Neboj se, neboť já jsem s tebou, nedívej se tak sklíčeně, vždyť já jsem tvůj Bůh, posílím tě a pomohu ti, svou vítěznou pravici tě podepřu.“ (Iz 41,10)

Výzva: Zkusím více důvěřovat Bohu, že mi jako pečlivý Otec pomáhá řešit různé úkoly, které dostávám ve škole života.

ÚNOR

„Předvedu před tebou celou svou nádheru.“ (Ex 33,19)

Výzva: Zkusím si více všimát krásy, kterou mě chce Bůh každodenně potěšit, a to i (a zejména) v maličkostech.

BŘEZEN

„Pouty laskavosti jsem je táhl, provazy lásky.“ (Oz 11,4)

Výzva: Zkusím Bohu více děkovat za různá „lana lásky“, kterými mě chce k sobě přitáhnout.

DUBEN

„Neboj se, vždyť jsem tě vykoupil, dal jsem ti jméno, jsi můj!“ (*Iz 43,1*)

Výzva: Zkusím si (v různém rozpoložení a situacích) představit, jak mě Bůh volá jménem a říká mi, že jsem jeho.

KVĚTEN

„Já jsem však Hospodin, tvůj Bůh, již z egyptské země, ještě tě usadím do stanů jak za dnů shromáždění.“ (*Oz 12, 10*)

Výzva: Zkusím si připomenout, z kolika „Egyptů“ mě už Bůh vyvedl – a budu mu děkovat za to, že ač možná ještě nejsem tam, kde chci být, už nejsem tam, kde jsem byl předtím.

ČERVEN

„Nebot' dvojí zlo spáchal můj národ: mne, pramen vody živé, opustili a kopali si cisterny, cisterny rozpuhané, které nemohou udržet vodu.“ (*Jer 2,13*)

Výzva: Zkusím identifikovat „popraskané cisterny“ mého života, do kterých vkládám naději místo do Boha.

ČERVENEC

„Pojďte, pozorujte Boží skutky, které učinil k úžasu země.“ (*Ž 46,9*)

Výzva: Zkusím se na Pánova díla dívat způsobem, jakým bych chtěl, aby se lidé dívali na mé výtvořiny, do kterých jsem vložil srdce.

SRPEN

„Co mám dělat s tebou, Efraime, co mám dělat s tebou, Judo? Vaše láska je jak ranní mráček, jako rosa, která záhy mizí.“ (*Oz 6,4*)

Výzva: Zkusím se chovat tak, aby mi Bůh nemusel adresovat podobná slova.

ZÁŘÍ

„Toto jsem k vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Ve světě budete mít soužení. Ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.“ (*Jan 16,33*)

Výzva: Zkusím zůstat klidným i ve víru neklidu a chaosu; zkusím být ozdobou každé situace.

ŘÍJEN

„Jako se jinoch snoubí s pannou, tak se s tebou zasnoubí tvoji synové. Jako se raduje z nevěsty ženich, tak se tvůj Bůh zaraduje z tebe.“ (Iz 62, 5)

Výzva: Zkusím se (více) zamýšlet nad tím, že Bůh po mně touží podobně jako upřímně zamilovaný muž po své milované.

LISTOPAD

„Kdo zvítězí, toho vezmu k sobě na svůj trůn, jak i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůně.“ (Zjv 3,21)

Výzva: Zkusím víc myslet na to, co mě čeká po smrti.

PROSINEC

„Nevzpomínejte na věci minulé, nedbejte na to, co se dávno stalo! Hle, já dělám věci nové, teď již vzházejí, což to neznáte? Cestu vytvořím na poušti a řeky na neschůdných místech.“ (Iz 43,18-19)

Výzva: Zkusím se každý den dívat na svět tak, jako kdybych ho viděl poprvé.

(podle KN)

Malá škola modlitby

Kniha *Youcat - modlitby pro mladé* začíná malou školou modlitby. Možná právě těchto deset kroků, které obsahuje, vám pomůže, abyste si oprášili své modlitební zvyky a s odvahou se pustili do dobrodružství modlitby.

1. Rozhodněte se

Často během dne přemýšlíme, určujeme své priority, rozhodujeme se... Pokud chcete, rozhodněte se, že se stanete lidmi modlitby a že si začnete vytvářet k Bohu opravdový vztah. Rozhodněte se vědomě a určete si čas, kdy se chcete modlit.

2. Buďte věrní v maličkostech

Mnozí se začínají modlit s velkými předsevzetími. Po chvíli se jim však nedaří a myslí si, že se neumí modlit. Začněte tedy tím, že si pevně stanovíte krátkou chvíli na modlitbu, a věrně ji dodržujte.

3. Najděte si čas na modlitbu

Na dobu modlitby existují tři kritéria, která vám mohou pomoci. Stanovte si pravidelný čas (dobrý návyk pomáhá), klidný čas (často je to ráno nebo večer) a vzácný čas, který byste chtěli mít pro sebe, ale o který se zároveň můžete podělit (ne jakýsi časový „odpad“).

4. Připravte si vhodné místo

Pro mnohé je to okraj postele nebo psací stůl. Jiným pomáhá, když si vytvoří vlastní „modlitební místečko“, které je pro ně připomínkou a pozváním – malý stoleček nebo klekátko či kobereček.

5. Vytvořte ze své modlitby rituál a dejte mu strukturu

Určete své modlitbě přesný řád (ritus). Nebude vás to omezovat, ale pomůže vám to, abyste nemuseli každý den přemýšlet, zda a jak se budete modlit. I po modlitbě si ještě dopřejte trochu času, abyste Bohu poděkovali a vyprosili si jeho požehnání.

6. Modlete se celou bytostí

V modlitbě s Bohem se může sjednotit celý člověk: celé vaše tělo, vnitřní i vnější vnímání, vaše paměť i vůle, myšlenky a pocity nebo i sen z předchozí noci. Někdy vám dokonce i roztržitost poskytne důležitou informaci o tom, co je pro vás skutečně důležité, co hýbe vašim životem a co vás momentálně zajímá a pohlcuje.

7. Modlete se různými způsoby

Objevte a rozvíjejte různé způsoby modlitby, které můžete obměňovat podle času, nálady a momentální situace. Může to být ústní modlitba jiného člověka, se kterou se ztotožníte, osobní modlitba s vlastními prosbami, modlitba slovy Písma svatého či přirozená modlitba srdcem.

8. Využijte příležitosti

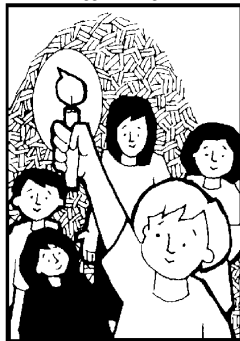
Můžete také využít příležitostí, které se vám nabízejí, a modlit se průběžně (použijte například střelné modlitby, prosby, krátké díkůvzdání nebo chvály). Na to je vhodná doba, kdy na někoho čekáte, když cestujete v autobuse, ve vlaku nebo v autě, příhodná je také přestávka ve škole mezi vyučovacími hodinami, návštěva kaple nebo kostela, když se každý den vracíte ze školy nebo z práce domů.

9. Pust'te Boha ke slovu

Modlit se zároveň znamená poslouchat, co nám Bůh říká. Bůh nejjasněji mluví slovy Písma svatého, která se v Církvi čtou den co den. Mluví také v tradici Církve a přes svědectví svatých. A také mluví – často ve skrytosti – v srdci každého člověka, například v hlase vašeho vlastního svědomí nebo prostřednictvím vaší vnitřní radosti.

10. Modlete se s pozemskou i nebeskou Církví

Modlit se znamená také přimlouvav se jeden za druhého. Proto je dobré, aby ses nemodlil jen sám, ale – je-li to možné – i s druhými: s rodinou, přáteli, se svým farním společenstvím a také se svatými.

(podle KN)

VOLÁNÍ DUŠÍ aneb mnicem či zednářem

Matěj Schunesch, člověk protináboženského smýšlení, si jednou dělal pořádek v knihovně, a tady mu padla do oka kniha Jindřicha Lassera Naše Paní Lurdká. Listuje v ní, pak se také začte. Čte nejprve s nechutí, pak se zájmem, později vášnivě a nakonec na kolenou. Dozvídá se o zázracích Panny Marie, proto ji prosí: „Ty, která jsi jich tolik obrátila, obrať i mě!“

Když dočetl, pocítil nepřekonatelnou nechuť pracovat dál jako náčelník stanice. Dal výpověď a koncem října 1873 odešel do Marseille. Tam trávil čas v zábavách, na práci nemyslel a myšlenka na obrácení se rozplynula.

Majitel hotelu, ve kterém bydlel, mu 2. ledna 1875 navrhl, aby vstoupil do zednářské lóže. Matěj měl být přijat již za několik dní a jako odměnu měl slíbené vedoucí místo v kanceláři námořních

zásilek. Následující den u ranní kávy se v novinách dočetl o činnosti kapucínů. O těchto řeholnících nikdy dosud neslyšel. Zaujalo ho to, proto se na ně vyptával. Dozvěděl se, že mniši v řeholi chodí bosí, s nepokrytou hlavou. Prosí o chléb a s tím, co jim zbude, se dělí s chudými.

Vtom uslyšel naléhavé šeptání vnitřního hlasu: „Jestli se chceš obrátit, musíš jít k nim!“

Druhý den potkal staříckého mnicha. Měl na zádech batoh, byl bosý a hlavu měl nepokrytou. Pomyslel si: „Tohle je jistě kapucín.“ Pustil se za ním a sledoval ho až k bráně kláštera. Zazvonil a požádal, aby ho přijali za novice.

„Je to náhlé povolání,“ konstatoval páter provinciál, kterému Matěj předložil své přání a osobní doklady. „Snažím se nepředpokládat, že jste podvodník! Ale kdo může být ve věku jednadvaceti let náčelníkem stanice?! To jsou falešné doklady!“

Matěj však vážně odpověděl: „Pokud mě dnes nepřijmete, vězte, že zítra budu přijat do zednářské lóže.“

Páter mu tedy vysvětlil, co obnáší život kapucínů. Dal mu také dopis pro pátera novicmistra v Aix v Provence a naznačil možnost pokračovat ve studiích s výhledem na kněžství. „Jedno,“ dodal opatrně, „po životě tak bouřlivém, jaký jste vedl dosud, klidný život v klášterní cele vás může přivést ke ztrátě povolání. Proto vám radím, abyste se stal bratrem laikem.“

Jeho dobře míněnou radu mladý postulant přijal. Stal se novicem pod jménem bratr Cyprián a plnil všechna duchovní cvičení během roku a zkoušky, což bylo pro něj dost tvrdé, ale vydržel. Po prvních slibech jeho první stanicí byl klášter v Besanconu, pak ve Steylu v Nizozemsku v době, kdy tam bylo velké pronásledování řeholníků. Nakonec se dostal do Lyonu, odkud na svou žádost odešel v roce 1885 do misí v Adeně, později na Seychely a nakonec do Berberu v Somálsku.

Když se ho po jeho obrácení ptali, zda si ve svém světském životě ponechal něco z náboženského života svého dětství, bratr Cyprián odpověděl: „Všechno jsem ztratil, všechno zanechal, všechno zapomněl. Jen jeden náboženský úkon přežil ztroskotání mé víry. Byl to zvyk denně se modlit třikrát Zdrávas, Maria... Zvykl jsem si na to od svého prvního svatého přijímání, kdy jsem to přislíbil své matce. Nikdy jsem nezapomněl pomodlit se tyto tři Zdrávasy. Nebylo to z nějakého zbytku víry, který mi snad zůstal, ale jen z úcty k památce mé matky.“

Sám Bůh ví, z jakého života jsem se musel vysvobodit. A přece jsem se z něj dostal“.

Podle zjevení nebeského Otce svatě Kateřině Sienské je Maria „voláním Božské dobroty pro lovení duší.“

„Každý, ať už je spravedlivý, nebo hříšník, kdo si ji bude náležitě ctít, nebude chycen nebo pohlcen pekelným démonem“, to jsou další slova nebeského Otce světici.

Abychom si bezpečněji zajistili věčnou spásu, musíme se na základě tohoto podobenství dát chytit na udici Panny Marie. To se dělá různými formami. Jedna z nejjednodušších je právě pobožnost tří modliteb Zdravas, Maria...

Tato pobožnost spočívá v tom, že každý den se modlíme třikrát Zdravas, Maria... na úmysly, které Nejsvětější Panna zjevila svatě Matyldě. Doporučuje se ještě připojit střelné modlitby, jako například: „Ó, Matko moje, chraň mě v tento den (tuto noc) od smrtelného hříchu.“ Nebo modlitbu, kterou navrhl svatý Alfons Liguori: „Pro své čisté a neposkvrněné početí, ó Maria, zachovej čisté mé tělo, mé srdce a mou duši.“ Tyto modlitby se můžeme modlit jen jednou, nebo střídavě za každým Zdravas, Maria...

(podle Tri anjelské pozdravenia)

Poznej, kdy přichází tvůj čas

Kardinála Špidlíka se jednou zeptali, jestli se dokáže soustředit na celou modlitbu žalmů z breviáře. Kardinál se na chvíli zamyslel a řekl: „Modlící se člověk nedokáže vždy vnímat vše, co je psáno v žalmech, ale pokaždé může vnímat něco. Così, co ho v těch žalmech vyruší, povzbudí nebo naplní.“

Netýká se to však jen modlitby. Pokud člověk něco čte nebo poslouchá, nezapamatuje si celý text (výjimkou je učení nazpaměť). V paměti mu zůstane to, co je mu blízké, co je aktuální pro jeho život. Někdy jen jedno slovo z celého textu.

Tak se to stalo i mně, když jsem četl z Lukášova evangelia příběh o starém Simeonovi, který očekával v chrámu Mesiáše. Text byl delší, a přestože jsem si

ho četl vícekrát, zastavil jsem u jednoho slova. U toho, které vyslovil Simeon: „Nyní...“ V tom okamžiku jsem si lépe uvědomil, jak důležité je poznat, kdy přichází ten správný čas v našem životě. Při hledání nám může pomoci právě zmíněný úryvek o obětování Pána.

Přišel čas dodržet zákon

V Knize Leviticus čteme: „Hospodin promluvil k Mojžíšovi:

Řekni Izraelitům: Když žena donosí a porodí chlapce, bude nečistá po sedm dní;... Až skončí období jejího očišťování, přinese knězi ke vchodu do stanu setkávání ročního beránka ... Nemá-li však dost prostředků, aby si opatřila beránka, přinese dvě hrdličky nebo dvě holoubata“ (Lv 12). Kniha Leviticus dostala podle mínění odborníků svou podobu až kolem roku 470 před Kristem. Zaujal mě ten čas. Téměř pět set let staré pravidlo berou Josef a Maria vážně. V Lukášově evangeliu, které popisuje obětování Ježíše, vůbec nenacházíme nějakou polemiku, zda pochybnost u Josefa a Marie, zda mají dodržet tento předpis. Evangelista píše stroze a jasně: „Když nadešel den jejich očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je

psáno v Zákoně Páně...“ Rád bych zdůraznil, že Josefa a Marii nemůžeme považovat za nějaké fanatiky či lidi bez svobodné vůle. Jejich vyzrálost a svobodu v rozhodování jsme mohli vnímat v okamžiku početí. Tehdy oba učiní rozhodnutí, které není obvyklé pro tehdejší časy, spíše naopak. Maria, zasnoubená žena, říká „ano“ plánu, který nemá konzultován se svým mužem. I přesto Josef nedá Marii ukamenovat a ani jí nedává propustný list. Měl na to plné právo a zákon mu to umožňoval v situaci, kdy zjistí, že jemu zasnoubená žena je v pozeňnaném stavu.

Josef s Marií byli citliví na Mojžíšův zákon. Snaží se ho co nejděrněji naplnit. Nepřicházejí s žádnými novelizacemi, změnami. Přicházejí s duchem respektu a uznání aktuálnosti zákona i v jejich čase a stejně i pro ně jako rodiče Mesiáše. Vždy hledali způsob, jak co nejděrněji naplnit slova zákona.

Tento jejich přístup nás všechny přivádí ke konfrontaci s naším postojem vůči zákonům. Josef s Marií totiž respektují nejen náboženské předpisy, ale řídí se i společenskými zákony (přestože je Maria před porodem, jdou na sčítání lidu).

Jak je to dnes? Vždyť i my křesťané nejednou zpochybňujeme zákony a pravidla. Ať už jde o ty pracovní, státní, církevní či Boží. Říkáme: „Já nemusím dodržovat zákon. Já ho cítím – vnímám jinak.“ Jenže právě v tomto obraze Josefa a Marie, kteří obětují Dítě Ježíše, se setkáváme s otázkou Boha: „Kdy přijde čas zákona ve tvém životě?“

Přišel čas Simeona – vybrat to důležité

Skupina vysokoškolských absolventů se záviděníhodnými kariérami přišla na návštěvu za svým profesorem z univerzity. Řeč se zvrtila na stížnosti na stres

doma i v práci. Profesor nabídl svým studentům kávu, odešel do kuchyně a vrátil se s konvicí a sbírkou nejrůznějších šálek – porcelánových, umělohmotných, skleněných, starých i moderních, levných i drahých, a řekl jim, ať se obslouží. Když už všichni seděli se šálkem kávy, začal: „Podívejte, všechny ty hezké a drahé šálky jste si rozebrali a na tácku zůstaly už jen ty levné a otlučené. Přestože je

normální, že chcete pro sebe to nejlepší, zároveň je to hlavní zdroj vašich problémů a stresu. To, o co vám všem v podstatě šlo, byla totiž káva, ne šálky. Podvědomě jste si vybírali ty nejkrásnější šálky a stejně podvědomě jste je porovnávali se šálky těch druhých. A teď uvažujte: život je káva, vaše práce, peníze a společenské uznání jsou jen šálky. Jsou to pouze prostředky, které udržují život, ale nemění jeho kvalitu. Někdy, když se soustředíme jen na ten šálek, zapomeneme si vychutnat kávu, kterou v ní dostáváme.“

Tento příběh krásně odhaluje postavu Simeona. Tak jako profesor i Simeon poukazuje na to podstatné. Vychází ze zástupu lidí a ukazuje na Božího služebníka. Zajisté bylo v tom okamžiku v jeruzalémském chrámu mnoho lidí. Zbožní i hledající, mladí i zralejší. Nebyli však naplněni Duchem Svatým, aby poznali to důležité. To, že tak blízko nich prochází „světlo k osvícení pohanů a slávě Izraele“. Příliš byli zahleděni do svých cílů a představ. Hledali Boha, odpovědi na své situace, děkovali, ale nedokázali prožít vše, co mohli v tom okamžiku obětování Páně dostat.

Když si dnes člověk sedne k internetu, rychle najde odpovědi na své hledání: umí si vybrat svítidla, matrace či svatebního fotografa. Toto všechno je šálek.

Postava Simeona nás volá zamyslet se, jak vybrat to podstatné v životě a pro život.

Nejprve si přitom musíme zodpovědět otázku:

„Věřím v život věčný? Věřím, že mě k tomu

životu povolává Bůh?“ S jakou snadností

odpovídáme na tuto otázku při obnově

křesťanských slibů. Ale v realitě života to vypadá

jinak, než bychom byli přesvědčeni, že život

máme pouze tady na této zemi. Máme pocit,

že musíme všechno stihnout teď. Jinak náš

život nebude naplněn. Zamílovali jsme se do

přítomnosti a zapomněli jsme na příslib

budoucnosti. I zde platí to známé: „Tohle

dělejte, ale na tamto nezapomínejte.“ Bereme

šálek za šálkem, měníme modernější za kvalitnější, přesto se jednou zastavíme.

Nejlépe to vidíme při našich přáních. Zatímco v prvních letech života přejeme

dítěti, aby rostlo, později člověku přejeme, aby byl zdravý a svěží. A na prahu

smrti my křesťané přejeme jen jedno – nebe. Teprve tehdy si jasně uvědomu-

jeme pravdivost Simeonových slov. Největší radost a pokoj člověku může přinést

jedině Bůh. Proto nejdůležitější je právě setkání s ním.

Ještě jedno poučení přichází s pohledem na Simeona. Michel Quoist v knize *Bůh mě čeká* píše: „Být křesťanem znamená potkat Ježíše z Nazareta. Poznávat ho,

důvěřovat jeho slovům, milovat ho. Znamená to také uznávat ho v životě

a zapojit se s ním do jeho tajemství stvoření a vykupitelského vtělení.“ A dále

pokračuje: „Bylo by velmi pokrytecké prosit každý večer Otce na nebesích, aby

lidé a společnost byli spravedlivější a přátelštější a celý den proto nic neudělat.

Jestli jsem velmi často sklíčený, je to proto, že mou činnost dostatečně nevede

víra. Pouštím se do boje příliš lidsky. Jednám sám, nedávám své úsilí Bohu,

dokonce ani nepomyslím na to, že Bůh mě volá přímo uprostřed života, abych

pracoval s ním.“ Vybrat to důležité pro křesťana tedy nejednou může být i to,

že přestane být „obětavější, spravedlivější, aktivnější než Bůh“. Právě naše

nadměrná aktivita nám znemožňuje vidět Boha. Pozorujeme pouze naše úsilí

poznačené stresem a napětím. Muž Simeon, jak píše Lukáš ve svém evangeliu,

je veden Duchem Svatým a nespěchá, jedná pouze z jeho vnuknutí.

Přišel čas Anny – to je můj čas

Před časem jsem si na internetu sledoval jedno domácí video. Mladý muž v teple svého domu sledoval přes okno nějakou ženu, jak nemůže vyjet autem ze sněhu.

Natáčel její neúspěšné pokusy s vozidlem a přitom to komentoval. Žena řidička zkoušela několika způsoby vysvobodit se ze sněhu, ale zjevně se jí to nedařilo. Konec byl však tragický. Žena po marných pokusech zvolila nešťastné řešení: zařadila rychlost a pokoušela se tlačit vůz pravděpodobně v naději, že do něj naskočí zpět, když se pohne. Výsledkem bylo auto v sousedním plotu. Po shlédnutí tohoto videa se objevily různé komentáře na adresu ženy – řidičky. Mě osobně zaujal komentář člověka, který upozornil na jinou věc. Muž, který sledoval

tuto ženu z domu, namísto toho, aby se jí snažil pomoci, natočil její nemohoucnost a ještě to zavěsil na internet. Ukázal tak mnohým, jak tato žena nezvládla situaci. Přitom si vůbec neuvědomil, že i on ji nezvládl. Nepoznal čas, kdy mohl projevit svou lidskost, ochotu.

Když čteme Lukášovo evangelium dále, dostáváme se k postavě prorokyně Anny, Fanuelovy dcery. Ženě, která od smrti manžela až do pokročilého věku zůstává v chrámu, kde v modlitbě a postu slouží Bohu. Nacházíme, v ní člověka, který poznává svůj čas a svůj úkol. Při pohledu na tuto ženu mi přicházejí na mysl slova, která jsem kdysi četl: „To, čím jsi, je Boží dar pro tebe. To, čím se staneš, je tvůj dar pro Boha.“ Anna se zjevně chce stát darem pro Boha. To, co mu obětuje, je její čas. Celý. Není nic pro ni přednějšího, než setrvat v Boží blízkosti.

Obraz prorokyně Anny nám klade otázku: „Kdy přijde tvůj čas? Čas, který odevzdáš Bohu?“ Mnohokrát to odkládáme na později. Na důchod. Na dobu, kdy nás nebude honit práce, stres a napětí. Jenže nejednou nás naše pohodlnost přemůže. Nedá nám šanci vrátit se k Bohu, bohužel nemůžeme si zakrývat oči a nevidět, že i u nás už chybí modlící se matky, ba i stařenky. Mámy a babičky, které s růžencem v ruce prosí Boha, aby „lany lásky všechny přitáhl k sobě“. Přestali jsme snad cítit zodpovědnost za Boží dar, který jsme dostali v dětech a jejich nesmrtelných duších? Právě ty modlitby matek, otců, prarodičů ukázaly, na čem stála jejich rodina v minulosti. Jejich jednota, odhodlání i věrnost

v osobních závazcích. I toto vyzařuje z Anny: přišel čas, kdy potřebujeme modlit se a obětující se věřících.

Možná si řeknete, to jsou staré biblické postavy. Dnes se přece žije jinak. Nestíháme mnoho věcí, natož ještě modlitbu a Boha. Před nedávnem mi na jedné návštěvě kromě dobrého jídla a kvalitního vína hostitelé nabídli i něco jiného. Zkušenost společné modlitby. V jednom okamžiku jsme v obývacím pokoji zůstali tři chlapi. Najednou jeden z nich, 37letý muž lékař, z ničeho nic začal: „Pojďme se pomodlit růženec.“ Podívali jsme se na sebe a beze slov jsme se připravili na modlitbu. Až doma jsem si uvědomil, jaké to bylo pro mě silné, jak jsme po jednom návrhu poznali čas, ve kterém nás Bůh všech tří zavolal k modlitbě.

Josef a Maria, Simeon i Anna nás inspirují poznat svůj čas. Kdy přijde tvůj (váš) čas?

(podle KN)

Vyznanie

Niekedy veľmi dávno (ešte na gympli), keď som sa vo svojej neviem koľkej básni pýtala samej seba kto preb..a. môže milovať zlomených ľudí, plných prasklín, som si nevedela odpovedať...

Odpovedali mi moji milovaní rodičia, moji skvelí súrodenci, moji drahí priatelia ... my milujeme praskliny. Všetky, ktoré máš.

Ľudia, majte praskliny, buďte zlomení a nedokonalí, buďte prosím omylní, buďte smutní, buďte plachí... to všetko patrí k životu.

A všetci sme na sociálnych sieťach tak oblečení a zahalení, ako keby sme ignorovali tú zraniteľnú stránku nás samých.

Veľmi si vážim, že vo svojom živote mám ľudí, pri ktorých som taká nahá... Nie fyzicky...

„Povedz mi všetko hrozné, čo si kedy urobil, a dovoľ mi, aby som Ťa aj tak miloval.“ (E.A. Poe)

... a tak ďakujem mojim milovaným rodičom, mojim skvelým súrodencom, mojim drahým priateľom...

A nedá mi nepripojiť ... (aj keď môj oco by mi povedal: „Mária, litotes, v slovenčine neexistuje .... oco, sorry ...) ... spojenie, ktoré som našla v najväčšej dobe temna s mojim obľúbeným Charlesom Ivesom a jeho fenomenálnou zbierkou 114 Songs (a veľmi ďakujem, že som mohla objaviť tento cyklus vďaka ľuďom, s ktorými spolupracujem) ... s mojimi drahými rodičmi ... a konkrétne s piesňou č. 19 „The Greatest Man“ a neprispôbiť si ju pre seba - - - (legenda: najprv Ives – potom ocino – potom mamina + legenda č.2 – ak chcete porozumieť vete, čítajte bez zátvoriek)

Učiteľ nás vyzval: „Chlapci, mali by ste napísať pár slov o nejakom významnom človeku! A tak som v noci premýšľal o hrdinoch a mužoch veľkých činov... v tom mi preskočili myšlienky na môjho tatka, nie je hrdina, ale... No posúďte sami! Jazdí na tom najdivokejšom koni, nájde priehlbiny v potoku, pláva, chytá ryby – minule sme chytali päť - ja a on! Je lovec, to je fakt... Bol som chorý a on svojimi drsnými dľaňami bolesť zahnal preč. Nikdy neplakal, len raz, keď zomrela moja mama. Je mnoho významných mužov, no zdá sa mi, že môj tatko by ich všetkých strčil do vrečka!

Život ma vyzval. Mária, mala by si napísať pár slov o nejakom významnom človeku! A tak som v noci premýšľala o hrdinoch a mužoch veľkých činov ... v tom mi preskočili myšlienky na môjho tatka, nie je hrdinom, ale ... No posúďte sami! Má netypickú prácu, nájde dobro v každom, rád sa stará, rúbe drevo - minule ma to naučil - rúbali sme ja aj on! Je mocný, to je fakt ... Bola som zlomená a on svojím pevným objatím (a prijatím) bolesť zahnal preč. Raz sa rozplakal počas toho ako kázal (mal homíliu) v kostole / v cerkvi (nehovoriac o tých všetkých filmoch, ktoré sme pozerali ako rodina a on plakal ako jediný... "neplač..." ... aké vzácne to bolo počuť v jeho objatí keď som plakala ja...). Je mnoho významných mužov, no zdá sa mi, že môj tatko by ich všetkých strčil do vrečka!

Mamka, o Tebe som raz na gympli napísala celý umelecký opis na tému: “Aj ja poznám výnimočného človeka”, no môj „patetizmus“ a najmä vďaka, mi to nedá...

Život ma vyzval. Mária, mala by si napísať pár slov o nejakom významnom človeku! A tak som v noci premýšľala o hrdinkách a ženách veľkých činov ... v tom mi preskočili myšlienky na moju mamku, nie je hrdinkou, ale ... No posúďte sami! Vychovala päť detí, prijíma každého, vytvára bezpečie a pohodu, a vie toľko užitočných vecí - všetko ma naučila - naposledy domáce pirohy - vždy sme ich robili spolu, ale minule som to vďaka nej zvládla sama. Je plná dobroty, to je fakt ... Bola som zlomená a ona tými svojimi vľúdnyimi očami (a prijatím) bolesť zahнала preč. Rozplakala sa po smrti babky a keď hovorila o Alžbetke. Je toľko významných žien, no zdá sa mi, že moja mamka by ich všetky strčila do vrečka!

... a takto by sa dalo pokračovať so súrodencami a všetkými priateľmi ... preto, prepáčte, že vás zhrniem ... do jedného veľkého „patetického“ ... **ĎAKUJEM**
...

... a Bianka moja milovaná, ďakujem za túto fotku, ktorá odzrkadľuje to všetko krásne, čo vo mne vždy vidíš ... a tá cigu v popolníku je len ilustratívna ☺ ☺

P.S. Nevieam písať čiarky ...

(M.)

Pro autentičnost ponecháno v původním znění. Také znáte někoho výjimečného?

Pláčou kněží?

Ano. Oni pláčou...

A proč kněz pláče?

Kněží pláčou z mnoha důvodů...

Kněží pláčou v samotě. Obklopeni lidmi, ale jsou sami.

Pláčou nostalgii za svými rodinami. Bolí je, že nemohou být se svými nejbližšími, bolí je, že odešli od svých přátel a nemohou být s někým v dobrém i špatném...

Oni pláčou často pro nepochopení. Kněz nemůže onemocnět, cítit se unavený, mít přátele nebo být smutný, lidé po něm požadují, aby byl dokonalý a bez ohledu na to, kolik dobrých věcí udělá, bude stále kritizován.

Pláčou z frustrace, že někdy i když se snaží dát ze sebe maximum, lidé jsou nevděční.

Jsou bezmocní, když jsou svědky bolesti, problémů, nemocí, chudoby a utrpení svých věřících.

Pláčou však i štěstím, když žijí své povolání, když slouží bližnímu, když se mohou těšit z ovoce svého působení.

Pláčou, když dostávají skutečnou a nezištnou náklonnost od lidí dobré vůle, když ve svém životě cítí Boží lásku.

Slzy kněze jsou často neviditelné, pláčou sami a v tichosti.

Kněží pláčou i v bolesti pro své hříchy a slabosti, protože navzdory všemu jsou i hříšníci.

Vědí, že následují toho, který také plakal, ale který nakonec zvítězil.

Kritizovat kněze umí i malé dítě, modlit se za ně dokáže jen duchovně velký člověk.

Upraveno od biskupa Gerarda Alminaza

(podle FB)

Křtem jsme ponořeni do Boží lásky

Někdy také mezi věřícími slyšíme následující: „Co z toho mám, že jsem pokřtěn? Nebylo by lepší odložit křest až do dospělosti až se pro něj bude moci člověk svobodně rozhodnout? Co to znamená: první a nejdůležitější svátost?“.

Před dvěma tisíci lety existoval v otrokářské společnosti rituál, který se prováděl při osvobození otroka. Zahrnoval ponoření do vody a vynoření znamenalo: starý otrok zemřel, už neexistuješ, jsi svobodný člověk. Následovala slavnost, společenská událost.

Ponoření do světa

Jan Křtitel používal tento obřad v náboženském smyslu. Ponořoval lidi do Jordánu, vynořoval je, a tím chtěl říci: starý, hříšný člověk zemřel a nový člověk začne žít. Rozdíl mezi Janovým a Ježíšovým křtem spočívá v tom, že Janův křest je iniciativou člověka usilujícího o dokonalost, zatímco Ježíšův křest je iniciativou Boží. V judaismu spočívaly všechny představy o Bohu v tom, že člověk má dodržovat Zákon, tj. konat skutky: před jídlem, po jídle, před spaním, po spaní, oběti, modlitby, půsty, skutky. Křesťanský křest je o Boží náklonnosti k člověku.

Hodnotu křtu lze pochopit ve vztahu rodičů k dětem. „Na světě jsou jen dva lidé, s nimiž můžeme být beze slova, a přitom ani na okamžik nepochybovat, že jsme tam, kde máme být, a že jsme stoprocentně pochopeni. Ti dva lidé se jmenují máma a táta.“ Stejně tak Bůh projevuje zájem o každého z nás – důkazem je naše existence, která nám byla dána narozením. Narozením jsme ponořeni do tohoto světa na několik desetiletí. Křtem jsme však ponořeni do Božího světa, do života plného lásky a radosti na celou věčnost. Ve křtu přijímáme Boha jako Otce. Přestáváme být cizinci a stáváme se syny a dcerami.

V prvních křesťanských staletích lidé sestupovali do křtitelnice jako do bazénu nebo studny. Ponoření do vody (řecky *baptizein*) bylo znamením smrti; vynoření symbolizovalo nový život s Kristem, oslavení, ponoření do Boží lásky, vzkříšení.

Ježíš Nazaretský byl ponořen do tohoto světa při vtělení. Vzal na sebe tělo, stal se člověkem, ponořil se do lidského bytí: chodil jako my, myslel, pracoval, snášel utrpení i radosti. Jako se on ponořil do lidského těla, tak se my křtem ponořujeme do jeho mystického těla. On je hlava, my jsme údy. Proto je křest branou do Církve, první svátostí. Jako se Ježíš vtělil, tak se každý z nás vtělil do Církve. To nám umožňuje osvojit si Ježíšovo smýšlení a styl života.

Ponoření do lásky

Jan Křtitel to potvrzuje, když říká: „Já vás křtím vodou“ (Lk 3,16). A dále říká: „On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm“ (Lk 3,16). Koho milujeme, toho křtíme svým duchem. Když matka miluje svou malou dcerku, křtí ji svým

duchem, svým srdcem, ponořuje ji do své lásky. Když muž miluje svou ženu, žena miluje svého muže, křtí se navzájem, obklopují se svým duchem přízně, svým srdcem. Když Jan řekl: „On vás pokřtí Duchem Svatým“, znamená to, že nás obklopí Boží přízní, ponoří nás do Boží lásky.

Ať už máme na světě cokoli, kdybychom neměli člověka, který nás křtí duchem přízně, duchem lásky, život by byl smutný. Jestliže nás Ježíš křtí Duchem Svatým, ponořuje nás do Boží přízně. Tak se zjevuje význam věty: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení“ (Lk 3,22).

Někdy používáme slovo křtít v jiném významu. Když nadřízený, šéf, ředitel vyčítá podřízenému, říkáme: „Ten ho ale pokřtil!“ To znamená – pronikl ho, zahrnul ho napomenutím, svou přísností, spravedlností, možná i hněvem. To potvrzuje pravdu: druhého můžeš pokřtít svou dobrotou, svou přízní, nebo lhostejností, nezájmem, dokonce hněvem a nenávisť.

Právo nazývat Boha Otcem

Kromě symbolu ponoření je pro pochopení svátostného křtu důležité pochopení lidského zrození. Když se otevrou dveře bytu a z porodnice vyjde matka s dítětem v náručí, je to radostná událost. Dítě je přijato do lidské rodiny. Toto přijetí je spojeno se změnou řádu, který v rodině dosud panoval. Rodina se přizpůsobuje malému dítěti, které vyžaduje jinou stravu, spánek a životní styl. Stejně jako adopce do lidské rodiny, kterou nazýváme narození, existuje i adopce do rodiny Boží, a tu nazýváme křest. Abychom našli odpověď na otázku: Co získám, když budu pokřtěn? - Je třeba dát odpověď na otázku: Co získávám tím, že jsem adoptován do lidské rodiny?

První věc, kterou člověk získává, je právo být, existovat, chodit po této zemi, komunikovat s lidmi. Existence je nádherný dar, kterému říkáme život. Druhé právo, které člověk získává, je právo nazývat jednu ženu mámou a jednoho muže tátou. Ostatním ženám se říká teta, sousedka, učitelka, ale titul máma patří jediné osobě; té, která dítě adoptovala. Ostatním mužům se říká strýc, strýček, učitel, šofér; podle jména a povolání. Titul otec však náleží pouze jedinému muži, který dítě adoptoval do své lidské rodiny.

Něco podobného se děje při křtu. Dostáváme právo titulovat Pána vesmíru. Boha, familiárně „otec“, v hebrejštině „abba“, to znamená „táta“, „tatínek“. Kdybychom nebyli pokřtěni, museli bychom ho nazývat: Pán, Stvořitel, Soudce, Zákodárce. V liturgii se to jasně ukazuje při výzvě: „Odvážujeme se říci: Otče náš.“

Máma s tátou poskytují dítěti pomoc a ochranu. Třetí výhodou křtu je mít pomoc a ochranu Boha. Ba co víc: Bůh Otec dává životu smysl, je cestou a světlem ve

všedních dnech. Bůh dává odpovědi na základní otázky: Kdo jsem a kam jdu? V lidských úsudcích je mnoho zmatku, chaosu, pochybností. Rozhodování jsou často pomýlená, ale Bůh je Pravda, Světlo, chrání člověka tím, že dává poznání ve víře. Bůh by mohl říci: „Neboj se, mé lidské dítě, už jsem na zemi měl Syna, ukřižovali ho, a vidíš, vstal z mrtvých, je oslaven. Když jsem nenechal svého Syna Ježíše na zemi skončit katastrofálně, ale oslavil jsem ho, i pro tebe mám slávu! Neboj se vložit svůj život do mých rukou, i když jsi někdy v obtížné situaci!“

Čtvrtá výhoda křtu je dědictví. Když dávám Bohu jméno Otec, budu po něm i dědit. Ale on není boháč, který má drahá auta, domy, zahrady, účty v bance; je bohatý na život v radosti a v lásce na celou věčnost. Od chvíle křtu máme právo na věčný život. Náš život a rozvoj směřují k věčnosti, ne k zániku a k nějakému nesmyslnému konci.

Na lidské tváři září Bůh

S právy jsou vždy spojeny i povinnosti. Podle zákona o rodině je dítě povinno ctít rodiče, vzdělávat se a chovat se tak, aby táta a máma byli na něj hrdí. I Bůh od nás čeká chování, pro které by na nás mohl být hrdý – zachování příkazu lásky k Bohu a bližnímu. Když zachováváme přikázání, projevujeme odpuštění a toleranci k druhým lidem, tehdy oslavujeme Boha.

V encyklice *Evangelium vitae* (1995) Jan Pavel II. píše: Sláva Boží svítí na tváři člověka. Život, který dává Bůh člověku, je jiný, odlišný, neboť ačkoli je člověk příbuzný s prachem země, je ve světě zjevením Boha. Člověk je znamením Boží přítomnosti na zeměkouli. A ještě má i stopy Boží slávy v sobě. Pouze stopy,

pouze zrnka, ale má je. V člověku září odraz skutečnosti samého Boha. A protože Bůh vdechl člověku život, život Boží, má pak člověk účast na jeho životě (srov. EV 34). Na naší tváři září Bůh. To je výsada, kterou máme od křtu. Odpověď na ni by měla být naše úcta a vděčnost konkretizované zachováváním příkázání a křesťanskou angažovaností. V minulosti bylo heslem světců: Uteč do pouště a mlč. Dnes heslem světců je: Zůstaň a mluv! Zůstaň ve světě a mluv o svém Bohu. Říkej to lidem, kteří ztratili smysl pro vznešené hodnoty a nevěří, že jsme stvořeni pro vyšší věci. Zůstaň mezi bratry a sestrami ve světě, všiměj si jejich bolesti, vyslechni jejich starosti, pochop jejich životní nejistotu, pomáhej jim hojit rány, ukaž svým příkladem, jak žiješ s Bohem v zaměstnání, v rodině, ve starostech moderního života. Ukaž, že se dá žít podle ideálu Ježíše Krista. Toto je svatost, ke které jsme vyzváni, a to je zároveň odpověď Bohu za to, že jeho můžeme nazývat Otec.

Kultura duše

Tomáš Kempenský (1380-1471) napsal: „Nejvyšší úkol každého z nás je učit se pravdivě poznávat sebe sama, podstatu života, skromně oceňovat sebe, tedy nebýt pyšný, a o druhých smýšlet dobře a šlechetně.“ Tady přicházíme i k podstatě křtu. Uvádět dítě do biologického života znamená umožnit mu narodit se. Uvádět dítě do duchovního života, kultury duše, znamená dát ho pokřtít.

Svatý Marek v evangeliu zmiňuje křestní událost na břehu Jordánu, při které byl Ježíš z Nazareta nejen ponořen do vody, ale stalo se něco víc. Svátý Jan Křtitel viděl „otevřené nebe a Ducha, který jako holubice na něj sestupoval. A z nebe zazněl Hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení““ (Mk 1,10-11). V jednotě mezi Otcem a Synem je

zjevná Ježíšova božskost, tedy zvláštní kultura duše. Máma ho naučila oblékat takové šaty, jaké měli jiní, jíst takové jídlo, jaké jedli jiní, zdravit starší stejně jako jiní chlupci v té době, tedy být kulturním. Ale vnitřní kultura duše spočívala v intenzivní přítomnosti Boha v jeho životě, takže o něm říkáme, že je Boho-člověk. Z toho vyplynulo i poselství, které lidem předal.

Slova „Ty jsi můj milovaný Syn“ (Mk 1, 11) se však nevztahují jen na Ježíše, ale na každého člověka. Otevřeme-li se jim a uvěříme v Boží příslibení, rozvine se v nás kultura duše jako užitek ze křtu. Proto je správné, že rodiče přinášejí už

malé dítě do chrámu, aby nad ním zazněla slova: toto je můj milovaný syn, dcera... Boží náklonnost vytváří v člověku novou kulturu: učí ho chovat se k lidem jinak, s mnohem větší láskou, tolerantností, neboť jeho život má smysl a cíl, každý pokřtěný v tomto světě buduje i kulturu společenství.

V minulosti při křestních obřadech v latinském jazyce se říkala následující slova: „Přijmi kříž na čelo, ať tě Kristus ochraňuje znamením své lásky. Přijmi kříž

na uši, abys poslouchal Pánův hlas. Přijmi znamení kříže na oči, abys viděl jas Boží tváře. Přijmi znamení kříže na ústa, abys odpověděl na Boží slovo. Přijmi znamení kříže na hrud', aby Kristus vírou přebýval ve tvém srdci. Přijmi znamení kříže na ramena, abys nesl příjemné Kristovo jho.“

Otevřít oči, ústa a uši znamená překonat slepotu, němotu a hluchotu, neboť jen tak je možné slyšet Boha, mluvit s ním, mluvit o něm. Biologičtí rodiče

si přejí, aby se otevřely oči, uši, ústa dítěte a mohlo se rozvíjet. Díky křtu se otvírají oči, uši, ústa pro Boha, a tak svět vnímáme z jiného pohledu, nejen tělesnými očima. Ve stvoření vidíme Boží lásku a za křížem a utrpením odhalujeme skutečný smysl. Proto je každý svátostný obřad křtu pro člověka obdarováním.

(podle KN)

Kdo přijal od Boha vznešený dar křtu, nemusí se bát žádného zla.

SVATÝ JAN XXIII.

Když víra voní – kadidlo a vůně v biblických popisech

V této vánoční době určitě většina z nás ucítila vůni vánočního stromku, perníků a jiných příjemně aromatických věcí. Možná někdo dostal jako dárek pod stromeček parfém či jiný druh voňavky. I v Bibli a v křesťanské liturgii vůně hrály důležitou roli. Už v Knize žalmů je napsáno: „Moje modlitba ať se vznáší k tobě jako kadidlo a pozvednutí mých rukou jako večerní oběť“ (Ž 141,2).

Vůně ovlivňuje vnímání člověka, přidává pocit slavnostnosti, kterým je naplněna i Vánoční doba. V následujících řádcích se pokusíme přiblížit pohled na vůni kadidla a jiných aromatických látek v Bibli, a to v souvislosti s právě prožitými vánočními svátky.

Kadidlo je dehydrovaná látka, která se získává z určitých stromů rodu *boswellia*. Jako vonnou pryskyřici ji botanicky pojmenoval anglo-indický přírodovědec George

Christopher Molesworth Birwood (1832-1917): V roce 1867 švýcarský lékárník a chemik Friedrich August Flückiger (1828 - 1894) poprvé použil v učebnici lékařství pro kadidlo název *species nova*.

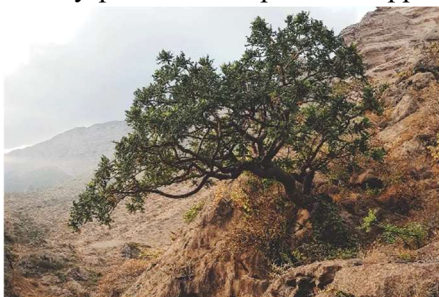
Pod rod stromů *boswellia* patří asi 25 druhů. Tento rod je rozšířen v jižní Arábii, severovýchodní Africe a v Přední Indii. Kadidlo v našich kostelech obvykle pochází z jižního pobřeží Arabského poloostrova, ze států Jemen a Omán. To, co my nazýváme kadidlem, je vlastně pryskyřice ze stromů *boswellia sacra*, respektive *boswellia carteri*. Tyto stromy z druhu *bursacea* dorůstají výšky 2 - 6 metrů. Jejich větve vyrůstají z mohutného kmene hned nad zemí, takže stromy vypadají jako keře. Kůra se odlupuje ve velkých kusech. Když v důsledku růstu odpadne, nahradí ji nová. Listy, které vyrůstají pozdě na podzim, jsou dlouhé přibližně 15 - 25 cm a rostou řídce na větvích nebo jako trsy na jejich koncích.

Brzy na jaře se objevují bílé květy, které se v létě mění na bobulovovité peckovice. V době veder, obvykle v květnu, se z kmene a větví kůra seškrábe. Pro paralelní uspořádání kapilár stačí pouze oškrábat povrch, není třeba zařezávat do kůry. Z těchto ran v malém množství vytéká lepkavá mléčná tekutina, která na vzduchu tuhne a je nižší kvality. Přibližně po měsíci se oškrábe, ale stále se nesbírá. Během následujících dvou týdnů z ran na stromě vytéká více tekutiny, ale ani tato se nevyužívá na kadidlo. Sklizeň začíná až po třetím seškrábání. V horkých letních měsících se vytečená pryskyřice sbírá jednou za týden. Ze stromu střední velikosti se získává přibližně 500 gramů. V říjnu, kdy končí teplé období, pryskyřice přestane vytékat a sklizeň skončí.

Léčivý prostředek

Použití kadidla jako medicínsko-terapeutického prostředku se zmiňuje již na egyptském papyru *Eber* přibližně kolem roku 1600 př. Kr. *Olibanum* se velmi

brzy používalo jako léčivo při různých onemocněních, ale připisoval se mu zejména uklidňující účinek. Kadidlo jako léčivý prostředek vzpomíná Hippokrates, Teofrast i Dioskurides. Starověcí lékaři si zvláště cenili kadidlo pro jeho pozitivní vliv při hojení ran a na zastavení krvácení. Jako medicínské indikace pro použití kadidla se ve středověku uváděly: zácpa, kašel, zápal, chraplavost hlasu, omrzliny, bradavice, kožní vyrážky, lupénka, lepra, svrab, suchotiny... Kadidlová pryskyřice jako léčivý prostředek se připomíná ve 12. století díle sv. Hildegardy s názvem *Physica*. Od poloviny 19. století se kadidlová pryskyřice používala i při bronchitidě a onemocněních plic.

Kadidlová cesta

Zatímco staré klasické latinské pojmenování kadidla jako *t(h)us* pochází z řeckého *thyos* (oběť), pojmenování kadidlové pryskyřice – *olibanum*, které se dnes používá v přírodních vědách a od středověku se objevovalo na lékařských receptech, má svůj původ v jihoarabštině. V řeckém slovu *libanos* a v hebrejském *lébonah* se na označení kadidla zaužívalo pojmenování, které se vyslovuje jako *liban*. V těchto pojmenováních zaznívá semitský kořen LBN, jehož základní význam je bílý, a to pro mléčnou barvu pryskyřice z první sklizně. Jelikož kadidlo bylo vždy vzácnou a důležitou surovinou, byla podle něj pojmenována nejdůležitější obchodní cesta na Blízkém východě – Kadidlová cesta. Tato cesta spojovala pobřeží Indického oceánu s pobřežím Středozemního moře. Již v 10. století před Kristem jí procházeli karavany 70 až 90 dní a za tuto dobu ušli trasu dlouhou přibližně 3500 km.

Kadidlo ve starověkých kulturách

Historicky velmi staré zmínky o kadidle pocházejí z Egypta. Na archeologických a ikonografických artefaktech ze 3. tisíciletí př. Kr. se znázorňovalo kadidlo jako důležitý společenský prvek i jako součást kultu, neboť v té době se téměř žádná kultovní činnost ve starověkém Egyptu neobešla bez kadidla. Kadidlo bylo v Egyptě znamením zjevení božstva, jeho vůně dokonce ztělesňovala samo božstvo.

Na rozdíl od Egypta v Mezopotámii bylo kadidlo v nejstarší době mezi vonnými látkami neznámé. Často se to vysvětluje chybějícími námořními obchodními vztahy s jižní Arábií.

Řekům přinesli kadidlovou pryskyřici pravděpodobně Feničané v 7. století př. Kr. Nejprve se kadidlo používalo jako dar pro bohyni Afroditu, ale i při svatebních obřadech a v rámci antických tajných náboženských rituálů. Pryskyřičná zrnka se uchopila palcem a ukazováčkem, přičemž prostředníkem se hodila na žhavé uhlíky nebo do ohně.

První vládce, kterému bylo kadidlo důkazně obětováno, byl Alexandr Veliký.

V Římě je třeba používání kadidla datovat asi do 3. století př. Kr. Obrovská množství kadidla se spotřebovala při pohřebních slavnostech. Zpravidla však kadidlová oběť patřila pouze bohům a zbožštěným osobám.

Vůně ve Starém zákoně

I texty Starého zákona poukazují na význam kadidla. Z hlediska vůně můžeme rozlišit: obětování tuku, obětování pečiva a obětování vonných látek.

Starozákonní praxi obětování popisuje biblický text První knihy Samuelovy z 11. století př. Kr.: „Když někdo přinášel oběť, přicházel knězův pomocník, zatímco se maso vařilo, s trojzubou vidlicí v ruce a bodnul do kotle nebo hrnce nebo nádoby nebo hluboké pánve. Všechno, co vidlicí vytáhl, bral si kněz pro sebe...“ (1 Sam 2,13-14). Z toho vyplývá, že po zabití obětovaných zvířat v chrámu se tuk vyvařil a posbíral z povrchu. Jako nejcennější díl se nechal na oltáři spálit a tím se obětoval Bohu. V textu 1 Sam 2,27 se vysvětluje, že toto obětování bylo kněžskou funkcí. Uvařené maso, které kněží vybrali z nádoby, bylo jejich podílem jídla. Spalování kvašeného pečiva, popsané v Knize proroka Amosa 4,4 - 5, je pravděpodobně kanaánského původu. Ani v Knize proroka Izaiáše ještě není možné pomyslet na kadidlo a jiné koření než na spalovanou látku. Při porovnávání Iz 1,13 a Iz 6,6 je pravděpodobné, že i zde šlo o pečivo, které bylo spalované, protože žhavé uhlíky z ohně, které se dotkly rtů proroka, mají své místo v každodenním životě při přípravě chleba. V neoficiální oblasti se obětovaly koláče a chléb. Podobně kritická jako text u Izaiáše je i Kniha Deuteronomium. Její polemika však byla mnohem formálnější a byla přebrána

z dřívějších pramenů. V kněžských předpisech se nacházejí tři pasáže, které vyprávějí o proniknutí oběti vonných látek do kultu Jahveho. Jde o příběh Aronových synů Nadaba a Abruva v Knize Levitikus (10,1 - 5), o 250 mužích v šestnácté kapitole knihy Numeri a od toho se odvíjející zprávu o Korohe skupině. Obětování vonných látek ve Starém zákoně patřilo k výsadám kněží. Kadidlo v potravinových obětech Starého zákona se používalo jako přísada k obětovanému pokrmu. Šlo o oběť, jejíž vůni zjemňovali vonnými ingrediencemi.

Podle proroka Nehemiáše (Neh 13, 5-9) kadidlo bylo uloženo v chrámových skladech, kde se dalo koupit. Mnozí poutníci si přinášeli do Jeruzaléma kadidlo sami, jak to dosvědčuje i text Jer 41,5. Z hlediska liturgie se stal velmi známým druhý verš ze Žalmu 141: 141,2 „Má modlitba ať je před tebou jako kadidlo, mé zvednuté dlaně jako večerní oběť.“ Přestože nejde o doprovodnou modlitbu k přinášené oběti, uvedený verš Žalmu 141 má formu synonymické paralely. Modlitba se vznáší k Bohu jako kouř kadidla a Bůh přijímá tuto oběť. Jisté předpisy o kadidlové oběti a o kadidlovém oltáři najdeme v Knize Exodus 30, 1 - 10. V Ex 30, 34 - 38 předepsaná příprava obětního kadidla jmenuje aromatické ingredience: *storax* – pryskyřici ze stromu *lentiseus*, kadidlo z vonných lastur – roztavený kryt některých voňavých mlžů; *galban* – mléčnou šťávu rostliny *ferula galbaniflua* houstnoucí na gumovitou pryskyřici.

Vonné perspektivy v Novém zákoně

I v textech Nového zákona se na více místech zmiňují aromatické látky. O jejich hodnotě a důležitosti svědčí například i fakt, že hned dvě různé vonné látky – kadidlo a myrha – byly i mezi dary mudrců, které přinesly malému Ježíši, když se mu přišli poklonit jako novému králi do Betléma, což je zachyceno v Evangelii podle Matouše (2,11). Kadidlo i myrha jsou velmi vzácné vonné látky, mají jedinečnou vůni, za kterou vděčí pryskyřičnému původu.

Kadidlo – dar mudrců od východu

Podle biblického textu Mt 2,11 přinesli mudrci Dítěti v jeslích zlato, kadidlo a myrhu. Kadidlo je prvním z těchto vánočních darů. Byly to nejcennější dary,

jaké se tehdy používaly, a kadidlo se považovalo za státní dar. Když mudrci darovali Ježíši v Betlémě kadidlo, byl to projev úcty Kristu jako panovníkovi. Pro kadidlo (a myrhu) se v dějinách ujala hypotéza, že mudrci zřejmě pocházeli z Arábie. Je třeba si však uvědomit, že díky zmíněným obchodním cestám arabské kadidlo bylo dostupné v celém

Středomoří, takže původ mudrců z Arábie neumíme na tomto podkladě dostatečně dokázat. Poklona tří mudrců v Betlémě se často chápala jako naplnění proctví z Iz 60,6, čímž by představovala eschatologickou pout' národů k hoře Sion.

Kadidlo a zlato se v tomto úryvku zmiňují společně a mezi všemi třemi dary z úryvku Mt 2,11 není nikde v předchozích biblických textech či ve Starém zákoně žádná souvislost. Ale v dějinách výkladu Písma sehráli důležitou roli. Zlato se obvykle v biblické exegezi vysvětluje jako dar pro Krista jako krále, myrha se od dob sv. Ireneje a Origena vztahuje na Ježíšovu smrt. Kadidlo bylo darem pro Krista jako Boha, ale z důvodu své primární kultovní konotace poukazovalo na Krista jako velekněze.

Zajímavé je středověké vysvětlení cíle těchto tří darů od mudrců: zlato zmírnilo bídu v Ježíšově rodině, kadidlo zahnilo zápach ve stáji a myrha zajistila Dítěti zdraví.

Přinesli mudrci od východu Ježíši dvě nebo tři vonné látky?

Další možná interpretace biblického textu o darech mudrců z Mt 2,11 říká, že je nanejvýš pravděpodobné, pokud jde o dary tří mudrců, že ve skutečnosti mu přinesly do daru tři, ne dvě vonné látky. Podle Gonzagua Ryckmanse se zlato do tohoto textu dostalo v důsledku lingvistického nedorozumění, které vzniklo v arabštině. Ve staré jihoarabštině se totiž označuje stejným slovním kmenem jako zlato – „DHB“ – i složka vonné látky, vydávající silně aromatizovanou příjemnou vůni.

Myrha – její cena a symbolika

Dvě aromatické látky, zmiňované v textech Nového zákona – kadidlo a myrha –, se od sebe výrazně odlišují nejen použitím, vzhledem a vůní, ale také symbolikou. Arabové dodnes nazývají myrhu *murr*, což v překladu znamená hořký. Myrha je silně aromatická pryskyřice ze stromu *commiphora myrha*, který roste na Blízkém východě. Známá byla zejména jako voňavý olej používaný v kosmetice, při kultovním pomazání, ale také jako důležitá vonná přísada na pomazání zesnulých. Věřilo se, že myrha zpomaluje stárnutí, léčí poranění kůže, pomáhá při střevních problémech, dezinfikuje dutinu ústní, ničí bakterie a zklidňuje. Myrha, která může být tuhá i tekutá, je na rozdíl od kadidla hořká a tmavá, zatímco kadidlová pryskyřice je většinou sladká a bledá. Kadidlo, které se více používalo při kultu, bylo symbolem Ježíšova božství, zatímco myrha pro svou hořkost symbolizovala spíše Pánovo utrpení. Myrha však byla jedinečnou složkou vonných látek a posvátných olejů i při židovských pohřbech. Vůně myrhy při spalování je příjemně dřevitá a kořeněná. Josef Flávius napsal, že při Herodově pohřbu jen voňavé látky neslo pět set sluhů. Tato fakta vysvětlují, proč Nikodém s Josefem z Arimateje uložili Ježíšovo tělo do hrobu s velkým množstvím mimořádně vzácné směsi myrhy a aloe. V římském impériu si však myrha nezískala takovou popularitu jako kadidlo. Ale její cena byla nesrovnatelně vyšší než cena kadidla.

(podle KN)

Hvězdný pohled tříkrálový

Jedny německé noviny nedávno publikovaly velký článek Wolfganga Górla s titulkem: *Pod čaromocí věštbý, jasnovidectví, kyvadélka, věštění z karet – když esoterika vyvolává závislost*. Tento příspěvek potvrzuje obecné pozorování, že navzdory časům plným vědy a důkazů je po astrologii stále velká poptávka.

Přestože byla opakovaně prokázána bezcennost této rafinovaně se prodávající sezóny, naši současníci nadále hledají to zázračně tajemné a od nebláznivějších nabídek očekávají životní pomoc. Novinový článek, který mimo jiné říká, že každý třetí Němec pokládá astrologii za možnou a její výpovědi za přijatelné – končí dost fatalistickým resumé: navzdory velkému počtu zklamaných tímto obchodem s budoucností „prorocký“ prostředek tohoto typu zůstane.

Hvězdy jako ukazatele cesty

Astrologie se podstatně liší od astronomie. Astronomie je přírodovědné učení o univerzu, do kterého přirozeně patří i člověk se svými osudnými biografickými zážitky. Při astronomii se jedná o vědu založenou na pozorovatelném pohybu hvězd. Ten umožňuje spolehlivý výpočet času a sestavení kalendáře. Slunce, měsíc a hvězdy mají tedy pro lidi seriózní informace. „Jak spolehlivě mohou hvězdy ukázat cestu,“ říká Ehrenfried Schulz, „jsem pochopil, když mi před lety vyprávěl velmi zbožný zemědělec, jak se zachránil, když se v roce 1944 v Jugoslávii dostal do pasti partyzánů, kteří nešetřili zajatce, podařilo se mu utéct a najít cestu domů tak, že se po nocích orientoval podle hvězd a znalostí, které o nich měl.“

Hvězda z Betléma

Vánoční jesle se na svátek Zjevení Páně, co se osob týká, „posílily“ a staly se i barevnějšími: přibyli v nich tři králové s průvodem. Jde o výslovně milý nápad zbožného umění výroby jesliček. Evangelium svátku však střízlivě hovoří o „mudrcích od východu“, kteří přišli do Jeruzaléma a ptali se: „Kde je ten novorozený židovský král? Viděli jsme jeho hvězdu“ (Mt 2,2). Ukázala se jim totiž zvláštní hvězda, z čehož usoudili, že ohlašuje narození královského dítěte, a to je podnítilo vydat se na cestu. V antickém světě byla pro hořké zkušenosti s korupčními vládci dost rozšířená touha po ideálním panovníkovi. Jeho prorocké příslibení však vlastnil pouze Izrael (srov. Nm 22 - 24). Příklad vyslovil Balám, pohanský jasnovidce od řeky Eufrat (srov. Nm 22, 5), který chtěl Izrael původně proklínat. Na příkaz Jahveho však musel namísto toho Izraeli žehnat a vyslovil přitom i významnou větu: „Hvězda vychází z Jákoba, žezlo se zvedá z Izraele“ (Nm 24,17). Balámova předpověď hvězdy se přesně hodila na vytouženého Mesiáše. A když se naplnil čas (srov. Gal 4,4), hvězda – jak oznámil v požehnání Balám – se zjevila na nebi: prorocká vize se stala vzácnou

realitou. Tato hvězda přivedla mudrce nejprve do Jeruzaléma. Odtud – po odpovědi, kterou dostali od zákoníků – šla dál před nimi, dokud jim neumožnila najít dům v Betlémě, ve kterém bylo Dítě a jeho Matka. Podle orientálního zvyku Dítě – Mesiáše pozdravili a vzdali mu hold: pokorně se před ním poklonili až k zemi. Tři přinesené dary se brzy začaly vysvětlovat symbolicky: zlato je dar pro královské Dítě, kadidlo pro Božího Syna a myrha je na jeho budoucí pohřeb.

Epifanický „horoskop“

Horoskopy s předpověďmi na následující týden či aktuální den podle jednotlivých souhvězdí nacházíme dnes v mnoha časopisech. Zatímco například lvy tam varují před potížemi ve vztahu, lidem ve znamení vah dávají šanci v zaměstnání. A to vše v tak nejasné formě, že se horoskop vlastně nikdy nemylí, protože nic nevyovídá. Astrologie těží z lidské naivity.

Navzdory nespolehlivosti astrologie a navzdory uvedené kritice bych vám chtěl dnes předložit horoskop podle kazatele Martina Ringhofa, protože hvězda hraje důležitou roli v evangeliu tříkrálového dne. Horoskop, o kterém mluvím, nespočívá v pozorování souhvězdí a konstelaci planet, ale vychází z textu Písma svatého, kde se mluví o hledání Mesiáše mudrci z Východu (Mt 2, 1-12). Namísto obligátních dvanácti astrologických souhvězdí jsou v něm proto jen tři. (V jednom či ve více se snad i poznáte.)

První souhvězdí – „král“

Do tohoto souhvězdí patří všichni, kdo druhé využívají, vykořisťují a utlačují.

Lidé ze souhvězdí „krále“ druhé vždy využívají k dosažení vlastních zájmů. Zneužijí každou, i malou moc, kterou mají, a nedbají na svou zodpovědnost. Aby si udrželi moc, lžou a podvádějí, pokoušejí se vystrašit druhé lidi, aby je mohli ovládat či s nimi manipulovat a používají i násilí, až po vraždu. „Když neuděláš, co ti říkám... Beze mě to nikdy nedokážeš, nejsi dost silný. Koukej, abych ti byl nakloněn!“ A takto zní předpověď pro „krále“: „Dejte pozor! Narození Mesiáše je

nebezpečné pro vaši moc, jako bylo pro Heroda, neboť jeho poselství o Boží lásce osvobozuje lidi od strachu. Vaši podání se už možná nedají zastrašit vašimi hrozbami. Možná si zvolí raději smrt, než by měli dále poslouchat vaše nespravedlivé zákony. Pust'te tedy otěže! Ponechte druhým lidem svobodu! Uznejte Boha za Pána nad životem – přenechejte mu místo a vedení.“

Druhé souhvězdí – „zákoník“

K tomuto souhvězdí patří všichni, kteří sice vědí, že je třeba něco dělat, i co je třeba dělat, ale nedělají to. Vědí, kde lze nalézt Boha a dobro, ale nejdou tam. Lidé ze znamení „zákoníka“ dávají druhým moudré poučení, ale sami se jich nepřidrží. „Zákoníci“ obvykle říkají: „Dnešní mladí lidé by měli být zdvořilejší, ani nás nepozdraví.“ A jakmile to dopoví, začnou pomlouvat sousedku, která je právě v rozvodovém řízení, a to způsobem, který je až podlý. „Zákoníci“ jsou vůbec lidé, kteří ctí Boha spíše ústy než pomocí, soucitem nebo sounáležitostí s bližním. A takto zní horoskop pro „zákoníky“: „Velmi dobře se vyznají ve Písmu svatém a v jiných náboženských oblastech. Ale když tuto vědomost používají jen teoreticky, a nejednají podle toho, stanou se nevěrohodnými. Lidé se od nich odvrátí a obrátí se k tomu, kdo Boží slovo nejen učí, ale podle něj i žije. Dbejte tedy, ať po vašich slovech následují skutky! A nepoužívejte příliš velká slova! Poznejte, že bohoslužba nezačíná a nekončí v neděli u kostelních dveří, ale má pokračovat v lásce a porozumění i ve všední den a ke všem.“

Třetí souhvězdí - „mudrci“

K tomuto souhvězdí patří všichni ti, kteří hledají Boha, smysl pro svůj život, spásu pro všechny lidi. Lidé, kteří žijí pod znamením „mudrců“, se dají vytrhnout ze stereotypu, aby získali to největší dobro. Takoví lidé se nebojí ani daleké cesty, aby našli Boha a sebe. Svěřují se vedení Vyššího. Aby se neobrátili ke zlému, jdou novými a jinými cestami. Mají čas navštívit Ježíše – i Ježíše v bližních. Ví, že Bůh je často spíše v otázce než v odpovědi, více v hledání než v nacházení. Varují se proto ukvapených odpovědí a předsudků. Od „mudrců“ můžeme slyšet věty: „Nic tě nemá vyrušit, ničeho se nemáš bát, Bůh sám stačí!“

nebo: „Co chceš, Pane, abych udělal?“, nebo: „Můj Pán a můj Bůh, vezmi ode mě všechno, co mi překáží být u tebe!“ A takto zní horoskop pro „mudrce“: „Jste na dobré cestě. Správně si vysvětľujete znamení. Buďte opatrní, když budete mluvit o svém hledání dobra. Někteří se pokusí vás zneužít, aby to dobro zničili. Následujte dobrou hvězdu, která stojí nad vámi, a důvěřujte svým snům a vizím. Vyvarujte se namyšlenosti vůči těm, kteří patří do jiných souhvězdí. Snad se vám podaří pozvat i je, aby šli spolu s vámi k jeslím, k prameni dobra. Je na vás chvályhodné a hodné následování i to, že po setkání s Mesiášem jedete jinou, novou cestou (srov. Mt 2,12).“

Vyhodnocení tří souhvězdí

Už jste to zřejmě spatřili: tři souhvězdí se orientují na osoby z evangelia o svátku Zjevení Páně – epifanie – a jednoznačně oddělují dobro a zlo. Ve skutečném životě to není vždy tak jednoduché. Určitě jste přišli na to, že všichni máme v sobě cosi ze všech tří odlišných typů. Ale důvěřujme Bohu, že z nás může udělat moudrého krále a moudrého zákoníku. Neustále, když je třeba. Pravda epifanického „horoskopu“ nás učí nahlédnout do vzdálených dějin i do současnosti. Že mocnáři ztrácejí svou moc navzdory všem intrikám, o tom mohou svědčit poslední roky. Zažili jsme i to, že instituce, které zaostávají za svými vlastními požadavky, ztrácejí hodnověrnost a vliv, a pohled do kalendáře svatých, kde najdeme mudrce, jako je svatá Terezie z Avily, svatý František z Assisi, Matka Tereza, Jan Pavel II. a mnozí další, nám ukazuje, že lidé spojení s Bohem vedou plnohodnotný život. A jsou zárukou důvěryhodnosti epifanického „horoskopu“.

Univerzální evangelizace

Při tomto uvažování je třeba si uvědomit, že úmysl výpovědi evangelisty se s jistotou nenachází v darech a jejich symbolice. Ale evangelista Matouš vidí v mudrcích – hvězdářích od východu – první znamení příchodu pohanských národů k vtělenému Mesiáši. V Betlémě se zažehne, co potom – o více než třicet let později – přikáže zmrtvýchvstalý Ježíš svým apoštolům jako apoštolské poslání: jděte ke všem národům a přinášejte jim radostnou zvěst o Božím království (srov. Mt 28,16-20). První křesťané tak od počátku míří na celý obydlený kruh země. Pán, který se vrací k Otci, takřkajíc sám bere misionářské

perspektivě teritoria: Petrovo kázání o Letnicích připojuje k učedníkům hned 3 tisíce nových členů Církve (srov. Sk 2,34). Pocházejí ze všech tehdejších skupin jazyků a národů kolem Středoziemního moře. Ježíš zve skrze své věrozvěsty všechny lidi všech dob. Od svých žádá, aby mu byli svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku až po hranice země (srov. Sk 1,8). Kam je život postaví, tam mají být „solí země“ a „světlem světu“ (Mt 5,13n). Už šest století před narozením Mesiáše dostal prorok Izaiáš příkaz od Jahveho potěšit zoufalé Izraelity v babylonském zajetí „zpěvem o velké písni Sionu“. O světle, o kterém jsme slyšeli ve čtení dne (Iz 60,1), se dále říká, že jednou přitáhne všechny národy. S údivem se přihnou s dary a budou chválit velké Pánovy skutky. Příchod mudrců, o kterých čteme na svátek Zjevení Páně, náznakově splňuje Izaiášovu vizi. A dění v Betlémě – pomyslným obloukem přeneseno do přítomnosti – i nás vybízí vroucně vyznat: díky misijnímu nasazení nesčetných věrozvěstů se původní společenství Církve rozšířilo na všechny světové strany. Ve všech částech země slaví dnes křesťané svého Pána a Vykupitele, očekávají jeho druhý příchod, Boží království.

Co udělalo poselství evangelia tak přitažlivým? Jeho přitažlivost spočívá – vedle spasitelného působení Boha, které zůstává vždy tajemstvím – zcela jistě z nemalé části i ve vzácném semeni diskrétně pozvaného slova: respektuje lidi v jejich osobní důstojnosti, váží si jejich kulturní, náboženské a subjektivní bytí. V partnerském dialogu jim stojí po boku v situacích chudoby a útlu, provází je v každém životním položení.

Mluví Bůh i dnes skrze hvězdy?

Mluví Bůh ještě dnes skrze hvězdy, jak to udělal v dávných časech skrze vize Baláma a Izaiáše? Odpověď zní: „Ne“ a „Ano“. Rozhodně NE, když jde o praktiky vulgárních astrologů. Před takovými šarlatány varuje Ježíš slovy: „Chraňte se falešných proroků...!“ (Mt 7, 15). A ANO, když se dáme dojmout a poučit Božím slovem, protože Ježíš nám řekl: „Těšitel, Duch Svátý... naučí vás všechno a připomene vám vše, co jsem vám řekl“ (Jan 14,26). Pozorujeme ustavičně Boží působení – vědouc, že Boží zjevení skončilo smrtí posledního apoštola – ve společnosti, v Církvi, v dějinách své vlastní víry i nadále! Za tento nám darovaný kompas, za tento „mysl pro víru věřících“ – který je sice méně spekulativní než hvězdná zkušenost mudrců, ale je stejně spolehlivý – chceme Bohu dnes, na svátek víry nabízející všem, výslovně poděkovat.

(podle KN)

Hromnice: o čem je tento svátek, liturgie světla, svíce

Svátku Obětování Páně předcházela zákon Izraelitů, podle kterého žena na čtyřicátý den po narození syna šla do chrámu, aby se podrobila očišťovací pobožnosti. Liturgie světla, jehož symbolem je svíce, se vztahuje na Krista – Světlo světa.

Vážená redakce,

z médií jsem o Hromnicích slyšela v souvislosti s pranostikami a hromničními svíčkami, které prý mají „moc“. Jako věřící vím, že jde o svátek Obětování Páně. Mohli byste vysvětlit duchovní podstatu tohoto svátku, proč se slaví liturgie světla a žehnají svíce?

Zuzana

Milá Zuzano,

Druhý vatikánský koncil nařídil reformu liturgického kalendáře, ve kterém od roku 1969 připadá svátek obětování Páně na 2. února. V Jeruzalémě byl znám již ve 4. století a od 10. století tímto mariánským svátkem končily Vánoce. Jeho původ sahá do dob, kdy se podle zákona Izraelitů žena po porodu pokládala za nečistou. Proto byla povinna čtyřicátý den po narození syna nebo sedmdesátý den po narození dcery jít do chrámu a podrobit se očišťovací pobožnosti. Zákon nařizoval, jak to čteme i v evangeliu podle Lukáše (srov. Lk 2,22-35), že všechno mužského rodu, co otevírá lůno matky, bude zasvěceno Pánu na znamení, že Bohu patří vše jako svrchovanému dárci života, a na poděkování, že při východu Izraelitů z Egypta zachoval prvorozené syny vyvolaného národa. Tento svátek se proto nazývá také svátkem Očišťování Panny Marie.

Na Hromnice se slaví liturgie světla proto, že od samého začátku Církve vztahuje na Krista vše, co je v Písmu napsáno v souvislosti se světlem (například u proroka Izaiáša čteme, že lid, co kráčí ve tmách, spatří velké světlo (srov. Iz 9,1), nebo evangelista Jan v Prologu píše, že světlo ve tmách svítí, ale tmy ho nepřijaly (srov. Jn 1, 5), a nakonec i sám Kristus o sobě říká, že je světlem světa (srov. Jn 8,12) A právě na svátek

Obětování Páně v Simeonově chvalozpěvu zaznělo: „...světlo k osvětlení pohanů a slávě Izraele, tvého lidu“ (srov. Lk 29 - 32). Světlem nazývá Krista i velikonoční liturgie. Vzpomeňme si, jak kněz zpívá trojnásobné „Kristus, světlo světa“. Symbolem světla je svíce, zapálená naznačuje Krista a jeho očekávaný příchod.

Žehnání svíci na Hromnice souvisí s tradicí Církve, která nepřetržitě žehná vše, co slouží k prohloubení duchovního života věřících. Slavnost požehnání svíci je jednou z nejstarších a připisuje se papeži Gelasiovi I. (494). Jiní udávají, že to zavedl až papež Sergius I. (687 - 701), aby vykořenil pohanské zvyky, tzv. amburbale. Podle jiných zase šlo o svíce na prosebné procesí se svíčkami, aby Bůh na orodování Panny Marie odvrátil zuřící mor. Církev odedávna prosila Pána, aby ti, co budou nábožně držet hořící svíce v rukou, jim bylo k požehnání na těle i duši. Proto lidé zapalovali svíce při bouřích, živelných pohromách, krupobití či hromobití (od toho pochází slovo Hromnice). Také bývá zvykem hromniční svíci zapalovat u umírajících, aby v pokoji přešli do věčnosti, kde věčně svítí nehynoucí světlo Ježíš Kristus. Zde si je třeba uvědomit, že použít požehnanou svíci při modlitbě není žádné kouzlení ani magie, ale je symbolem Ježíše Krista, který je přítomen mezi námi.

Přeji vám, abyste liturgii svátku obětování Páně přežila v radostném duchu víry. Naše rodiny mohou při společné modlitbě nebo v těžkých situacích používat hromniční svíci a tak intenzivněji vnímat Kristovo světlo v osobním i rodinném životě.

(podle KN)

Jak hospodařit v domácnosti a nerozmazlovat děti

Na přerozdělování rodinného rozpočtu je třeba zainteresovat i děti a spolu s nimi uvažovat, na co se v domácnosti vynaloží peníze. I touto cestou lze děti učit rozumně hospodařit, vést je k pracovitosti a mnohé práce v rodině vykonávat společně.

Vážená redakce,

v létě během dovolené jsem pozorovala, jak děti ve velkém nakupují zmrzlinu, bagety, kolu a mnoho jiných, z mého pohledu i zbytečných věcí. Pomyslela jsem si, že potřebují rozptýlení, ale vše je třeba s mírou. Jakoby si dnešní mládež chtěla všechno dopřát a my je v tom podporujeme. V mnoha rodinách přitom nařikají nad nedostatkem peněz, a právem, neboť výdělky jsou nízké. Mohli byste napsat, proč a jak v domácnosti rozumně hospodařit a zároveň zainteresovat děti na rodinném rozpočtu? Děkuji.

Jana

Milá Jano,

váš prázdninový postřeh je zajímavý. Vyvolává další otázky i dává podněty. Odpověď na první část otázky - proč v domácnosti lépe hospodařit, už zzněla ve vaší otázce. Neboť je to rozumné, ba přímo nezbytné.

Potřeba dobře nakládat s financemi v rodině je motivována zabezpečením jejich potřeb a plány do budoucna. Rozumné je to zejména proto, že jak tvrdíte, příjmy v mnoha našich rodinách jsou nízké. Má to ovšem i výchovný rozměr. Správně vést děti k životním hodnotám včetně materiálních je základem jejich chování v budoucnosti, a to i tehdy, když si založí vlastní rodinu. A to se

děje zejména prostřednictvím příkladu rodičů. Rozhodující pro ně je, jaký má otec a matka vztah k práci a následně k vydělaným penězům, výdajům i spoření.

Jak v domácnosti rozumně hospodařit? Každý dospělý člověk by se měl snažit kromě vzdělání, které vyžaduje jeho pracovní zaměření, nabýt i vědomosti o správě domácích financí a efektivně přerozdělovat rodinný rozpočet. Dobré je jejich potřeby přehodnocovat spolu s nimi. Není třeba se však zaměřit jen na odříkání si jistých věcí, neboť „na toto nemáme“, „nemůžeme si to dovolit“, ale i na možnosti zdrojů, jak a kde je získat. Nic není zadarmo, chceš něco, co mají jiní? V pořádku, jen promysli, kde na to vezmeš peníze. Co uděláš, abys na to aspoň z části vydělal? Budete překvapena, kolik darů, talentů nebo jen slušné lidské poctivosti je v každém mladém člověku. Možná to vaše děti podnikají poskytovat služby jiným lidem, pustí se do běžných oprav videí, počítačů (mladší jsou v tomto směru schopnější než starší) nebo začnou dělat něco jiného, co nabízí prostředí města, sídliště či vesnice.

Děti by měly být zapojeny do všech domácích prací a do života rodiny. Vždy je lepší forma „pojďme něco dělat“, než „jděte dělat“. Společné ekonomické zájmy rodiny tak mohou přerůst do pěkných sociálních vztahů a větší soudržnosti. Proto i to je jednou z vhodných forem, jak sjednocovat rodiče s dětmi a uvědomovat si spoluzodpovědnost za rodinu.

V současnosti je velkým problémem, že rodiče nemají na své potomky čas. Výsledkem toho je, že děti sice mají dostatek peněz na utrácení, ale málo možností zažít společenství rodiny a její praktické fungování. Snad odtud je třeba začít..

(podle KN)

Biblické drobečky

Slovní spojení, která se z Bible dostala do našeho jazyka

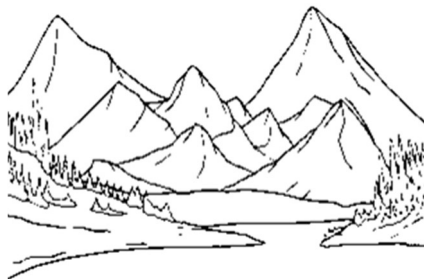
Víra hory přenáší

Lidová moudrost hovoří o lásce, která přenáší hory. Je to láska, která překonává překážky a dokáže překonat vše, co jí stojí v cestě. Z historie světové klasiky víme, že ani znepřátelené rody nemohly zabránit lásce Romea a Julie, i když tento vztah skončil tragicky.

Písmo svaté však mluví o víře, která hory přenáší. „Budete-li mít víru jako hořčičné zrnko, můžete říci této hoře: 'Přesuň se odtud tam!', a přesune se; a nic vám nebude nemožné.“ (Mt 17,20-21).

Tento citát je z příběhu O posedlém chlapovi, kterého Ježíšovi učedníci nemohli uzdravit. Snažili se sice, ale marně. Na otázku, proč se jim to nepodařilo, odpovídá Pán Ježíš výrokem o víře, která hory přenáší.

Podobných výroků o víře je v Písmu svatém mnoho v různých souvislostech. Jednou přišli za Pánem Ježíšem dva slepci

a prosili ho o uzdravení. Když se jich Pán Ježíš zeptal, jestli věří tomu, že to dokáže, řekne jim: „Ať se vám stane podle vaší víry.“

Často posloucháme slovo o víře, které nás má motivovat a dát nám novou naději. Většina lidí to chápe tak, že musí v sobě aktivovat jakousi skrytou duchovní sílu, která je přivede k žádoucím výsledkům.

Pán Ježíš však mluví o víře, která představuje něco jiného. On se dvou slepců neptá, jestli to oni dokážou. Ptá se jich, zda věří, že to on dokáže. To znamená, že víra se upíná na Boha. Víra jako mohutnost člověka nepřenáší hory. Víra se upírá k Bohu, který jediný to může udělat. V tomto případě nerozhoduje množství víry.

Rozhoduje to, zda člověk věří Bohu, nebo zda mu nevěří. Věříme-li, že Bůh může a dokáže jednat, stane se to, čemu uvěříme. A pak i množství starostí, trápení, nepřízně ustupuje, neboť Bůh může a dokáže změnit i tu nejnemožnější situaci.

(podle Růžence)

Zadáno pro ženy

Když se v Církvi cítíš jako vyděděnec...

Boží služebnice Dorota Day

Dorota Day (1897-1980) byla zakladatelkou Hnutí katolických dělníků. Od svého obrácení po narození dcery začala Dorota žít zcela jinak než do té doby a zcela zasvětila svůj život péči o chudé, s nimiž žila ve svých „domech pohostinnosti“.

Měla jsi někdy pocit, že nepatříš mezi ty svaté a zbožné ženy, které sedávají v kostele v první lavici, žijí uspořádaným životem a působí tak vyrovnaně? Myslíš si, že tvůj životní příběh je poznamenán selháními, žiješ svěštějším způsobem

života, a proto jen ostýchavě vklouzneš do zadní lavice? Vidíme-li samy sebe tímto způsobem, velmi snadno nabudeme pocit, že vlastně nemáme Církvi co nabídnout. Myslíme si, že nábožné ženy z prvních lavic jsou těmi, které by měly učit, sloužit, organizovat a vést život ve farnosti. My na to nejsme dost dobré. Vždyť už jen to, že se vkradneme do kostela na mši, je zázrak sám o sobě.

Boží služebnice Dorota Day asi nezapadá do naší představy o zbožné ženě, která je vhodná k tomu, aby vzala na ramena důležitou službu. Dorota jako mladá žena žila ve dvacátých letech minulého století dost pohoršujícím životem. Přežila několik milostných vztahů, otěhotněla a šla na potrat. Krátký čas byla provdaná za muže, který byl osmkrát ženatý. Později uzavřela světské manželství s ateistickým anarchistou a opět otěhotněla, ale tentokrát se rozhodla dítě donosit.

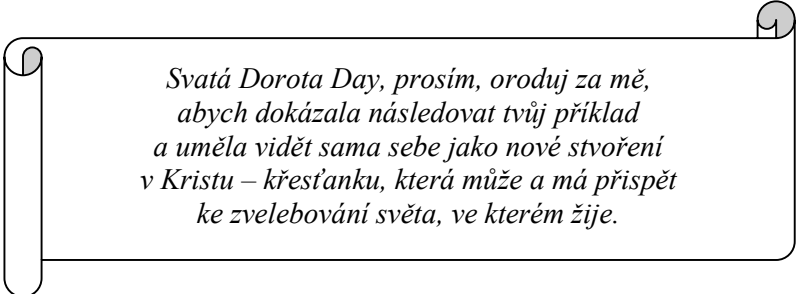
Právě během těhotenství začal proces Drotina obrácení. Zanedlouho po narození dcery se Dorota spolu s dítětem nechala pokřtít. Od tohoto okamžiku se z Doroty stal nový člověk. Jako křesťanka zasvětila svůj život naplno službě chudým. Začala vydávat noviny Křesťanský dělník a otevřela první z mnoha „domů pohostinnosti“, které nabízely chudým lidem střechu nad hlavou. Dorota nejen sloužila chudým, ale žila spolu s nimi dobrovolně v chudobě.

Přestože neodpovídala obrazu „zbožné ženy“, žila jako Kristus uprostřed těch nejpotřebnějších a zasvětila svůj život službě. Možná nám její příklad pomůže představit si, jakými překvapivými způsoby si nás z těch „zadních lavic“ může Bůh povolát do své služby.

Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření.

To staré pomínulo, nové nastoupilo.

2 Kor

*Svatá Dorota Day, prosím, oroduj za mě,
abych dokázala následovat tvůj příklad
a uměla vidět sama sebe jako nové stvoření
v Kristu – křesťanku, která může a má přispět
ke zvelebování světa, ve kterém žije.*

Jak pokazit dítě deseti tahy

Dosti bylo moudrých rad, jak z dítěte vychovat úžasného člověka. Přijměte nyní rady, jak dítě pokazit. Inspiraci bereme ze stejnojmenné knihy Antonia Mazziho.

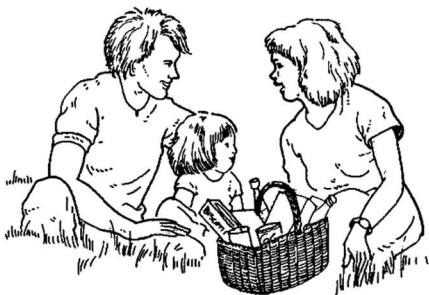
Pokud je chcete vychovat špatně, dělejte toto:

Rodinu dávejte vždy až za práci

Už dříve jsem četl sloupek v jednom britském deníku, který si opravdu zaslouží pozornost.

Psal se v něm, že ředitel školy, do které chodily dvě děti Tonyho Blaira, jim započítal neomluvenou absenci, neboť se ze zimní dovolené vrátili o den později. A navíc si zavolal jejich otce na pohovor.

Vzbuzuje to úžas a údiv u nás Italů a myslím, že i u jiných obyvatel Evropy, když si představíme, že tento významný muž šel k řediteli na „vyčištění žaludku“. Opakuji ještě jednou, protože to pokládám za důležité: Ředitel školy „vyčistil žaludek“ anglickému premiérovi a ten se zavázal, že se podobné přestupky už nestanou.

Nechci podceňovat italské školství. Doufejme, že Pán nám pomůže a zařídí, aby vojsko nemuselo napravovat výtržnosti a vpády dětských hord.

Kdyby otcové byli pozornější a více se zajímali o své děti během celého školního roku, kdyby více spolupracovali, aby učitelé, ředitelé a děti vykonávali své povinnosti co nejlépe, a kdyby byli tak poctiví - mluvím stále o otcích -, že by nezanedbávali a neobcházeli předpisy a pravidla týkající se jejich i dětí, bylo by veselejší a normálnější i v tomto nesmírně důležitém světě italského školství.

Demokratický stát, který neinvestuje to nejlepší, co má, do vzdělávání a výchovy vlastní mládeže, bude mít krátký dech a bude zcela neschopný dobře plánovat svou budoucnost.

Vrátím se k otcům. Jejich přítomnost v každodenním životě dětí je velmi důležitá. Příliš mnoho prostoru se přenechává matkám, které tak musí dělat z nouze ctnost. Vzpomínám si na jednu krátkou, ale ostrou Hummelovu větu: „Největším nebezpečím v životě dospělého je dovolit, aby neodkladné věci nenechaly místo věcem důležitým.“

Telefonát klientovi, pojištění vozidla, zastávka v bance... Každodenní lopocení kvůli vylepšení našich pracovních výkonů nám nezaručí serióznost a smysl pro povinnost. Otcové by se měli naučit, že pokud se chtějí udržet na vrcholu, musí vyhledávat malé intimní okamžiky s rodinou, musí mít odvahu povídat si s dětmi a dělat s nimi činnosti, které opět dají smysl a perspektivu životu, kromě profese. Takzvaný seznam povinností příliš často krade čas důležitým věcem, které se přesouvají na čekací listinu.

II. Tajemný Bůh

5. Poodhal nám svou tvář

„Kdybych měl moc jako Pán Bůh, všechno bych udělal na tomto světě jinak,“ řekl jakýsi mladý člověk před přáteli. Po chvílce ticha však ještě silněji vykřikl: „Ale kdybych měl moudrost, jakou má Bůh, všechno bych nechal tak, jak je to teď.“

Kde bydlí Bůh?

Co už jen my, lidé můžeme o Bohu říci? Kdo z nás může svými schopnostmi proniknout do jeho světa? Jak? Zná někdo jeho šifrovací kód? Někteří z nás dokonce pochybují: „Existuje vůbec?“

„Haló, je tam nahoře někdo????“

A přece nám rozum říká, že kdosi to kolem nás všechno řídí, pohybuje, spravuje. **Cítíme, že je zde někdo, kdo nás miluje...**

Svým rozumem mu můžeme přijít na stopu. A tak my, lidé ustavičně kohosi hledáme a křičíme směrem na nebesa: „Haló, kdo je tam nahoře?“

Zjevení

Pán nám vyšel vstříc. Nenechal kolem sebe tiše, ale **zjevil nám** „něco z té své strany“. Byli zde lidé, kteří měli s ním zvláště citlivé spojení, a říkali: „Bůh je takový. Chce od nás tohle. Máme se chovat takto!“

On byl, je a bude

V Knize Genesis, která mluví o počátku všeho, nám svatopisec s velkou jistotou píše, jak to v tom našem světě funguje. Říká, že na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. (srov. Gn 1, 1.) **On byl stále.**

Nechápeš? Udělej si následující pokus: „Uvědom si, že jsi a děláš všelijaké nové věci... Řekni si: „Já jsem, ale pomínu!“

On ale byl, je a bude. A dělá pořád něco nového. Je věčný a všechno stvořil z ničeho. Je Všemohoucí.

V ráji to bylo fajn

Tady se „procházel“ s prvními lidmi. Mluvili spolu, tykali si. Bylo fajn. Rodinná pohoda se narušila po známé **tragédii spojené s prvním hříchem**. Zde má kořen lidské utrpení, bolest, smrt, zlo...

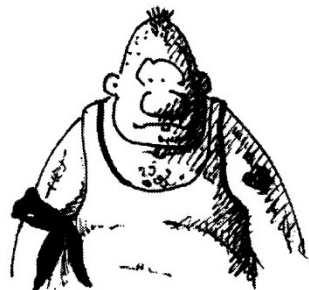
Přestože naši prarodiče to v té „světové aféře“ všechno pokazili, Bůh je stále na naší straně a pomáhá nám v boji proti zlému.

Vychovává nás

Nakolik jsme zvládali svobodu, natolik nám Pán dával o sobě více vědět a hned jsme měli i větší zodpovědnost.

To je „trojčlenka“, kterou i mezi lidmi dodržuje každý **dobry otec**.

Bůh je náš Otec a **vychovává nás**, abychom byli připraveni odporovat zlu a přijmout mezi sebe jeho Syna. On měl dát všechno do pořádku.

Nepřetržitě nás tahá z „kaše“

Dějiny lidstva nám však ukazují, že lidé Pána opět a opět zklamali. Proto si Bůh vyvolil **židovský národ**, a předával mu svá tajemství. Byl v kontaktu s mnoha praotci a proroky.

Mezi největší radosti Židů patřila skutečnost, že Hospodin je zachránil z egyptského zajetí, přebýval s nimi a pomáhal jim.

Stará smlouva

Přestože Pán uzavřel s lidmi několik smluv, ta na Sinaji byla ve Starém zákoně nejdůležitější. Pamatujete, v jaké atmosféře se uskutečnila?

Po odchodu z Egypta, (v době, kdy Židům v srdcích doznívala hrůza z pronásledování a mohutněla radost z osvobození), Bůh dokončuje **osvobození** Izraelitů tím, že jim dává Smlouvu a Desatero jako její součást.

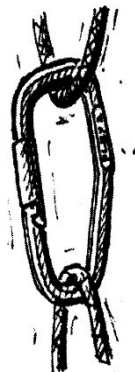
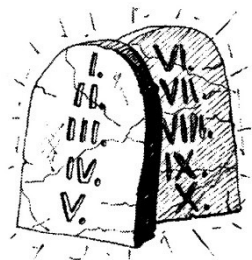
Když svoboda, tak dokonalá

Bůh je osvobozuje i od vnitřních otroctví. Když svoboda, tak dokonalá... Když radost, tak úplná.

O to jde v Božích přikázáních i dnes. Máme být naprosto Boží. Radostné, šťastné, zcela svobodné Boží děti.

Desatero Božích přikázání (v katechetické formě)

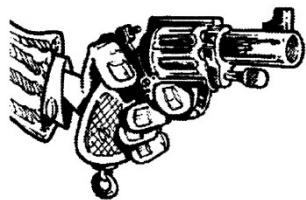
1. „Já jsem Pán,... tvůj Bůh,... nebudeš mít jiných bohů kromě mě! Nebudeš se jim klanět, ani je uctívat!“ (srov. Ex 20,1-6.)
2. „Nevezmeš jméno Pána, svého Boha, nadarmo!“ (Ex 20, 7, Dt 5, 11.)
3. „Pamatuj, abys den sváteční světil! (srov. Ex 20, 8-10.)
4. „Cti svého otce a svou matku, abys dlouho žil na zemi, kterou ti dá Pán, tvůj Bůh!“ (Ex 20,12.)
5. „Nezabiješ!“ (Ex 20,13.)
6. „Nezcižolíš!“ (Ex 20, 14.)
7. „Nepokradeš!“ (Ex 20,15.)
8. „Nevyslovíš křivé svědectví proti svému bližnímu!“ (Ex 20,16.)
9. „Nepožádáš manželku svého bližního!“ (srov. Ex 20,17, Dt 22, 30.)
10. „Nebudeš žádosťivě toužit... po ničem, co patří tvému bližnímu!“ (srov. Ex 20,17.)

Desatero

Je to návod, jak mají lidé všech dob dobře žít. Říká, jaké vztahy mají být k Bohu, k sobě, k lidem, k přírodě, ve společnosti. Nabídka, jak se zbavit otroctví hříchu a dosáhnout **svobody člověka**.

Chrání život v člověku i v celém vesmíru a je pastí k smrti. Jeho zachování slouží k **ozdravení celé společnosti**. Vytváří deset **částí svědomí**. Pokud některá chybí, nastává deformace člověka.

Být na té správné straně

Zuřila válka. Proti sobě stály dva silné národy. Bylo mnoho mrtvých a raněných. Páchaly se i jiné strašné hříchy proti Božím přikázáním. Po čase se lidé ptali: „Co myslíte, vyhraje tuto válku? Na které straně je Bůh?“

Jedni tvrdili, že na jejich, druzí o tom pochybovali. Jen jistý vážený člověk byl zticha. Lidem to nedalo a zeptali se ho: „Co si o tom myslíš?“

„Mě to nezajímá. Dbám na to, abych já byl na straně Boha.“

Ano, o to jde. Být na Boží straně. To je tehdy, když miluji, když zachovávám jeho přikázání.

To už musíš zkusit!

Zahraj si v rodině, nebo na utkání mezi přáteli hru na téma **Desatero**. První otázka zní: „**Kdo z vás ví, jak zní Desatero Božích přikázání?**“

A pokračujte: „**Co by bylo, kdyby...**“ Ptáme se na jednotlivá přikázání Desatera v různých podobách Jde o rozvoj tvořivosti. Celá hra může začít otázkami:

„Co by bylo, kdyby nebylo ve světě lásky?“

„Co by bylo, kdyby nebylo Desatero?“

„Co by bylo, kdybychom se nemodlili?“

„Co by bylo, kdyby nebyla televize?“

„Co by bylo, kdyby nebyla úcta k rodičům?“

„Co by bylo, kdyby hvězdy rozhodovaly o našem životě?“

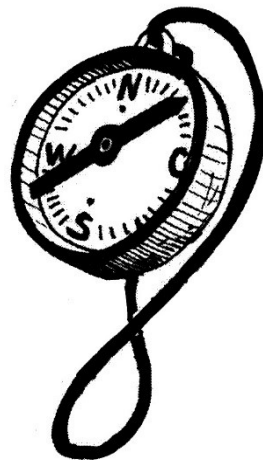
„Co by bylo, kdyby silný měl právo utlačovat slabého?“

„Co by bylo, kdyby se mezi námi proháněli duchové?“

„Co by bylo, kdyby se kradení stalo obecnou normou?“

„Co by bylo, kdybys dělal každý, co chce?“

„Co by bylo, kdyby...“

Nejvtipnější odpovědi můžete odměnit. (Pravda, pokud máte čím...)

Slyšel jsi to?

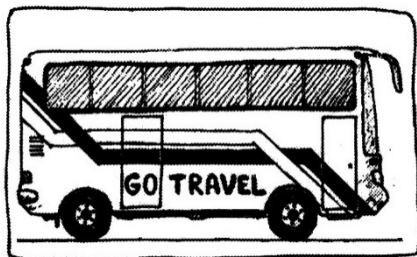
Víte, že ani jedna doba nemělo tolik vězení a blázců jako současnost? Kde hledat příčinu tohoto stavu? Krize vychází i ze soustavného **nedodržování** Desatera Božích přikázání.

V člověku se velmi snadno zdomácní „**zákon ošoupaných!**“ slov. I Desatero často „žvýkáme“ v ústech, ale jeho smysl si neuvědomujeme.

Nebojte se života

Skupina mladých lidí vchází do autobusu. Vedoucí skupiny na své svěřence razantně svolá:

„Děti, rychle si poseďte, aby měli staří lidé kde stát.“

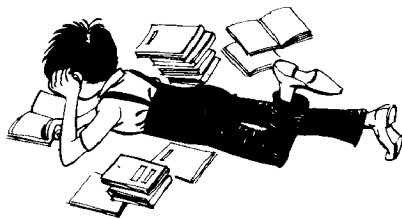
Životní moudrost

Možná že jste se při myšlence nad lidským egoismem až chytili za hlavu. Takové něco... Inu, příčinu tohoto stavu je dost těžko najít.

Možná kdesi daleko, daleko v hloubce našeho bytí je uložen „gen, který křičí“: „Usnadni si život, netrap se s tím, nepracuj na sobě, ...“

Ale pravý život je právě v něčem jiném.

Knižní okénko

Kateřina Šťastná

Kápézetka vděčnosti s biblickými ženami

Když si myslím, že už nemám o co přijít a že horší to být nemůže, stane se něco, co mě hodí na ještě hlubší dno, než jsem čekala. Ale i když mě okolnosti a „lidský faktor“ ubíjejí, Ty mě pozvedáš.

Vydalo nakladatelství Cesta

cena 59,- Kč

Carlo Acutis

Eucharistické zázraky ve světě

Začneme v Itálii a vydáme se na cestu kolem světa, abychom objevili tajemná znamení, kterými chtěl Ježíš potvrdit svou skutečnou přítomnost v Eucharistii. Od raného středověku až po současnost. Řečeno slovy proměnění: „Toto je mé tělo“, „Toto je má krev“ se hmota chleba mění v tělo Kristovo a hmota vína v jeho krev. Cílem eucharistických zázraků je poukázat na to, abychom nehleděli jen na vnější

vzhled (chleba a vína), ale na podstatu, na skutečnost, kterou je tělo a krev našeho Pána Ježíše Krista. Tato kniha vznikla na základě materiálů, které sesbíral blahoslavený Carlo Acutis pro výstavu Eucharistické zázraky ve světě.

Vydalo nakladatelství TV LUX s.r.o.

cena 323,- Kč

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Výstava betlémů

V Pastoračním centru v Dolních Loučkách v sobotu 6. a v neděli 7. ledna 2024 vždy od 15 do 17 hodin.

Biblické hodiny

Setkání nad hledáním svatosti v Bibli pokračují i v novém roce a tento měsíc budou ve středu 10. a 24. po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.

Změna vyhrazena

Začátky a historie hry zvané hokej

Už 5 000 let před Kristem se prý hrál hokej. Ne sice ledový, ale v národním muzeu v Aténách jsou vyobrazeni mládenci se zahnutými holemi, nahánějící míček. V 16. století, když pronikli Francouzi do kraje Velkých jezer, viděli hrát Indiány hru baggataway se zahnutými holemi a míčkem na ledě i na suchu. Evropští vojáci si zase za oceán přinesli s sebou základy hry hogueť (později z ní vzniklo slovíčko hokej).

Podle historiků je však datem prvního klasického hokejového zápasu rok 1875. Zápas se odehrál 3. března na McGillově univerzitě v Montrealu. V roce 1878 byla vypracována na téže univerzitě první všeobecně uznávaná pravidla ledního hokeje. Až do roku 1877 se hrál hokej s gumovým míčkem. V tom roce prý univerzitní student s příjmením Robertson odřízl vrchní a spodní část gummy a tak vznikl první puk. Po zranění diváka pukem přibýly v roce 1900 do branky rybářské sítě. Postupně se zrodily i mantinely a přibývaly vždy nové úpravy plochy i pravidel.

V roce 1908 byla založena mezinárodní federace ledního hokeje LIHG - Ligue Internationale de Hockey sur Glace, což byl francouzský název. Později jej změnili na anglický IIHF – International Ice Hockey Federation. Dnes má 66 členů v podobě národních federací. Zakládajícími členy byly Anglie, Francie, Belgie, Švýcarsko a Česko.

První mistrovství Evropy se konalo v roce 1910 (vítězem se stala Velká Británie) a ve stejném roce založily profesionální kluby z východní Kanady Národní hokejovou asociaci NHA, která se v roce 1917 změnila na NHL.

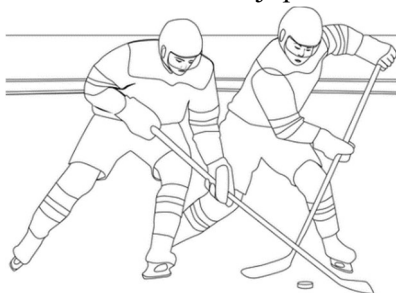
V Evropě se o rozvoj hokeje zasloužili zejména studenti a vojáci, kteří se vraceli z Ameriky a Kanady. Na starém kontinentu se první zápas odehrál v Anglii v roce 1885. V prvním zápase mezi univerzitami nastoupili odvěcí rivalové – hokejové týmy univerzity Oxford a Cambridge.

V roce 1920 se hokej objevil poprvé na olympijských hrách v Antverpách. Poprvé a naposledy na letních hrách. Turnaj byl zároveň i mistrovstvím světa. Ve stejném roce byla, za členy IIHF přijata i mužstva USA a Kanady. Pod vlivem těchto dvou států se upravila pravidla. Počet hráčů se z původních sedm snížil na šest.

V zápase však mohli střídat dva hráči a v poločase i brankář. Hrál se dvakrát dvacet minut.

První mistrovství světa na území Československa se uskutečnilo v Praze v roce 1933. Vítězem se stala Kanada. V letech 1940-1946 se MS v hokeji pro válku nekonaly. Podruhé hostilo Československo světový šampionát v roce 1947. Naše družstvo zvítězilo. Hráči byli slaveni a stali se národními hrdiny.

V roce 1972 se odehrála mezi SSSR a Kanadou. „série století“. Poprvé na takovém fóru na sebe narazili profesionálové z NHL a sovětská „amatéři“. Kanada vyhrála sérii v dramatických utkáních 4:3.

K nejmotivnějším zápasům historie patřil i zápas po vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. V roce 1969 jsme na MS ve Švédsku porazili SSSR 4:3 a oslavy v našem státě tehdy neměly konce kraje.

K tzv. „hokejovému zázraku“ je přirovnávaný zápas na zimních olympijských hrách v roce 1980 v Lake Placid, ve kterém mužstvo USA zvítězilo nad „neporazitelnou sbornou“ pod vedením legendárního trenéra Viktora Tichonova. Vítězství 4:3 otevřelo cestu mladému a nezkušenému americkému týmu univerzitních hráčů k zisku senzačních zlatých medailí. Zajímavostí je, že střelec vítězné branky Mike Eruzione se jako 25letý po olympijském turnaji rozhodl ukončit aktivní kariéru. Odůvodnil to tím, že v hokeji dosáhl maxima a větší úspěch se mu už stejně nikdy nepodaří. V roce 2004 dostal příběh amerického mužstva i filmovou podobu. Nazvali ho – jak jinak – Miracle (Zázrak).

Češi v síni slávy NHL

Dominik Hašek

Václav Nedomanský

Čeští hokejisté v síni slávy IIHF – Hráčská kategorie

Vladimír Bouzek (uveden 2007)

Vlastimil Bubník (1997)

Josef Černý (2007)

Jaroslav Drobný (1997)

Karel Gut (1998)

Ivan Hlinka (2002)

Jiří Holeček (1998)

Jiří Holík (1999)

Oldřich Machač (1999)

Josef Maleček (2003)

Vladimír Martinec (2001)

Bohumil Modrý (2011)

Václav Nedomanský (1997)

Milan Nový (2012)

František Pospíšil (1999)

Jan Suchý (2009)

František Tikal (2004)

Vladimír Zábrodský (1997)

(podle KN)

Věděli jste?

Bible se nezmiňuje o tom, že by tři mudrci byli králové, a dokonce ani neuvádí jejich přesný počet. Domněnka, že byli tři, vychází z textu Písma svatého, podle kterého byly malému Ježíškovi přineseny tři dary. O mudrcích se v Bibli zmiňuje pouze evangelista Matouš, který je poprvé označuje jako mágy, což dává možnou nápovědu, odkud mudrci přišli. *Mág* byl ve skutečnosti perský výraz pro mnicha, který vyznával zoroastrismus. A mozaika z 6. století v bazilice svatého Apolináře v italské Ravenně (na obrázku) také odkazuje na Persii. Mudrci na ní mají na sobě oděv, který nosilo parthské etnikum, jež vládlo Persii v době Kristova narození. Odtud pocházejí jejich jména Kašpar, Melichar, Baltazar.

(podle KN)

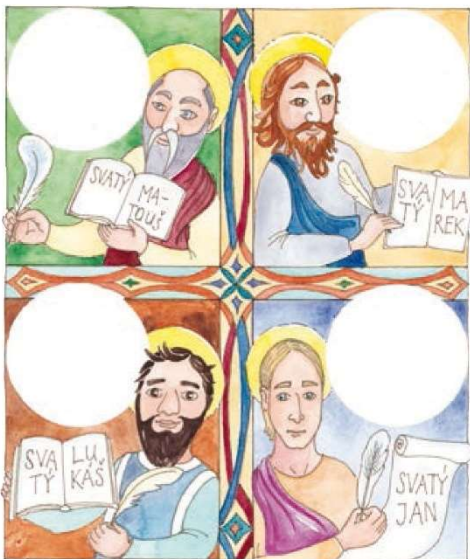
PO STOPÁCH
LÁSKY

EVANGELIA

Slovo **evangelium** pochází z řeckého slova *euangélion*, které znamená **dobrou zvěst**. Tímto slovem označovali například i zvěst o vítězství nad nepřáteli.

Od 2. století slovem evangelium označujeme spisy, které hovoří o životě, učení, smrti a zmrtnýchvstání Ježíše Krista. Život Pána Ježíše je v Bibli zachycen ve **čtyřech evangeliích**, které dostaly název podle jejich pisatelů - Marka, Matouše, Lukáše a Jana. Podle toho, jak evangelium začíná, dostali evangelisté symboly, které jsou často jejich poznávacím znamením u soch či obrazů.

Matouš začíná svůj spis Ježíšovým rodokmenem, proto se jeho symbolem stal **člověk** – často zobrazen také jako anděl.

Lukášovo evangelium začíná událostmi v chrámu, kde kněz Zachariáš, táta Jana Křtitele, přináší oběť Bohu. Obětním darem velmi často býval **býk**, proto je Lukášovým symbolem právě toto zvíře.

Markovo evangelium začíná zprávou o Janu Křtiteli, který žil na poušti. Proto je jeho symbolem **lev**.

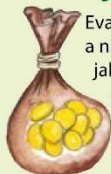
Jan v úvodu svého evangelia nádhernými slovy opěvuje Ježíšův původ a důvod jeho příchodu na svět. Tato vzletná slova jsou jako křídla orla. Proto je Janovým symbolem **orel**.

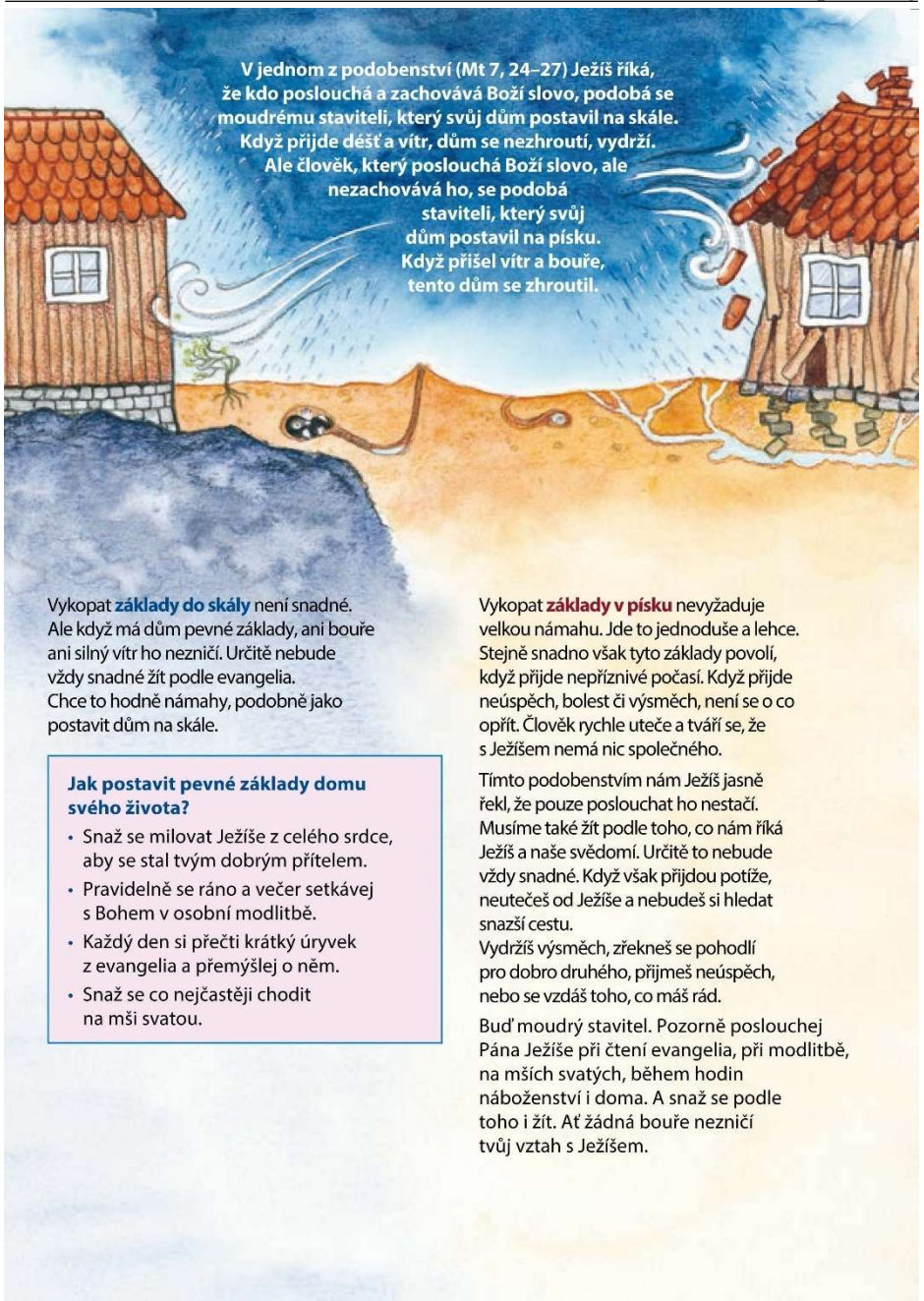
Dokresli každému evangelistovi správný symbol.

Jaká je Ježíšova dobrá zvěst?

Evangelia zachycují vše, co nám Pán Ježíš přišel říci o svém a našem Otci. Mluví o nebi, o tom, kde je náš pravý domov, ale také o tom, jak máme žít, abychom do něj přišli. Velmi často mluvil v **podobenstvích**, aby ho lidé lépe pochopili.

Náměty čerpal z každodenního života, jako je lov ryb, práce ve vinici nebo na poli.

V jednom z podobenství (Mt 7, 24–27) Ježíš říká, že kdo poslouchá a zachovává Boží slovo, podobá se moudrému staviteli, který svůj dům postavil na skále. Když přijde déšť a vítr, dům se nezhroutí, vydrží. Ale člověk, který poslouchá Boží slovo, ale nezachovává ho, se podobá staviteli, který svůj dům postavil na písku. Když přišel vítr a bouře, tento dům se zhroutil.

Vykopat **základy do skály** není snadné. Ale když má dům pevné základy, ani bouře ani silný vítr ho nezničí. Určitě nebude vždy snadné žít podle evangelia. Chce to hodně námahy, podobně jako postavit dům na skále.

Jak postavit pevné základy domu svého života?

- Snaž se milovat Ježíše z celého srdce, aby se stal tvým dobrým přítelem.
- Pravidelně se ráno a večer setkávej s Bohem v osobní modlitbě.
- Každý den si přečti krátký úryvek z evangelia a přemýšlej o něm.
- Snaž se co nejčastěji chodit na mši svatou.

Vykopat **základy v písku** nevyžaduje velkou námahu. Jde to jednoduše a lehce. Stejně snadno však tyto základy povolí, když přijde nepříznivé počasí. Když přijde neúspěch, bolest či výsměch, není se o co opřít. Člověk rychle uteče a tváří se, že s Ježíšem nemá nic společného.

Tímto podobenstvím nám Ježíš jasně řekl, že pouze poslouchat ho nestačí. Musíme také žít podle toho, co nám říká Ježíš a naše svědomí. Určitě to nebude vždy snadné. Když však přijdou potíže, neutečeš od Ježíše a nebudeš si hledat snazší cestu.

Vydržíš výsměch, zřekneš se pohodlí pro dobro druhého, přijmeš neúspěch, nebo se vzdáš toho, co máš rád.

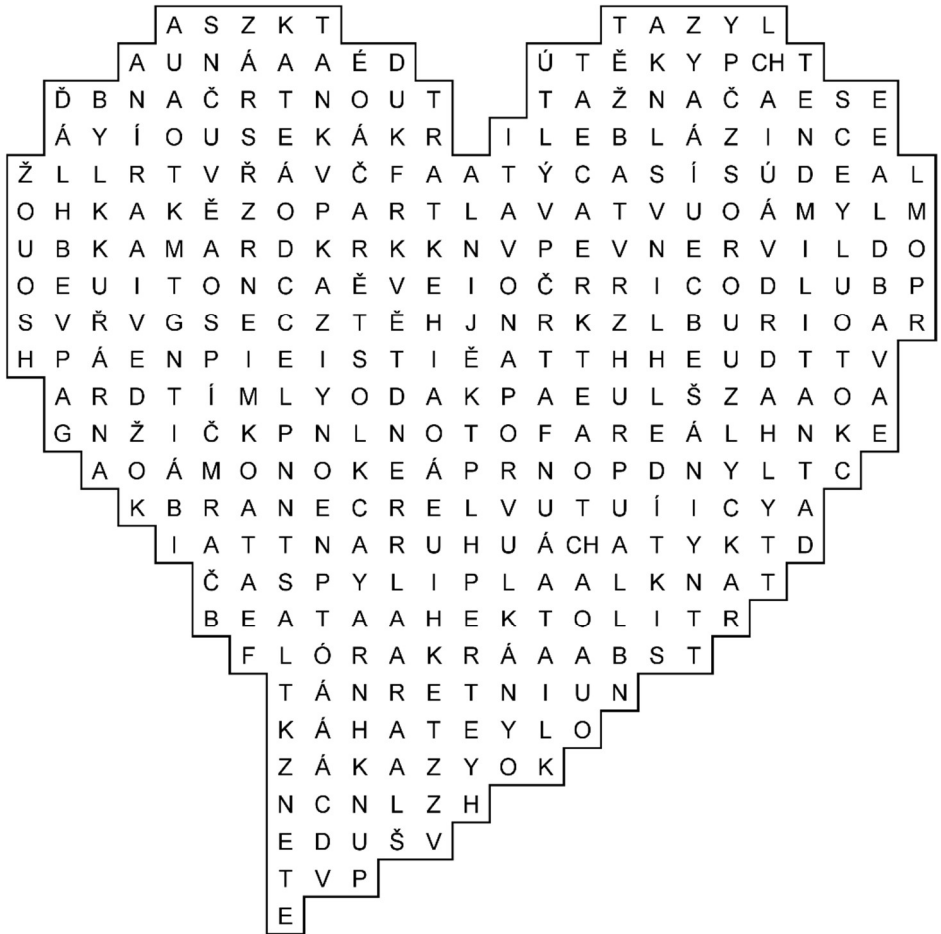
Bud' moudrý stavitel. Pozorně poslouvej Pána Ježíše při čtení evangelia, při modlitbě, na mších svatých, během hodin náboženství i doma. A snaž se podle toho i žít. Ať žádná bouře nezničí tvůj vztah s Ježíšem.

Svěťice tohoto měsíce se narodila v roce 650 na území Belgie. Mnohé životopisné údaje, které se jí týkají, jsou směsí tradovaných legendárních příběhů a skutečnosti. Tato svěťice je uváděna pod více jak deseti různými jmény a z nemenší palety příběhů vznikly i její atributy.

Vyrůstala v dobrém postavení věřící rodiny a toužila po zasvěceném životě. Jednoho dne s pevným předsevzetím učinila soukromý slib panenství. Asi brzy potom jí otec nesmlouvavě oznámil, že má pro ni vybraného ženicha. Ona pochopila, že bez kompromisů se neobejde a když musela souhlasit se svatbou, chtěla zůstat věrna aspoň svému slibu panenství. Všechno, co od manžela musela snést a přijímat, bylo poznamenáno láskou k Ježíši. Mezi obtíže tohoto manželství patřily její návštěvy kostelů ve velmi pozdním čase a násilnosti manžela. Poté co se stala mladou vdovou, je zdůrazňována její neporušenost. Nevíme, jak dlouho manželství trvalo, ale její vdovský život byl podstatně delší.

Do devadesáti let vedla život modlitby a askeze. Vyznačovala se pokorou a svůj majetek využívala k dobru chudých, nemocných i dětí. Jedna z legend jí přičítá vytrysknutí zázračného pramene, jehož voda uzdravovala nemocné děti. Jinde se hovoří o tom, že je učila pravdám víry. Stala se ženou milosrdné lásky a služba druhým byla pro ni službou Kristu. I skutky pokání patřily k této lásce, pro kterou se stala svatou.

Mimo jiné se stalo patronkou obtížných manželství, obětí zneužívání, vdov; vzývána z důvodů onemocnění dětí.

absurdita; áchat; akcept; anketa; aparát; areál; aval; azyl; Beata; blázince; branec; buldoci; cykl; částečně; dokázat; drama; ekonom; eten; evulze; flóra; foto; Gregorová; hadr; hanoba; hektar; hektolitr; hlád'; hledí; hltn; holubinky; interdikt; internát; kancionál; kaverna; konstatace; kontakt; kotouly; kreace; krupka; kuřárna; květ; lest; macechy; militant; múza; načrtnout; neony; nerv; neutron; obkročák; obuvník; odliv; opanovati; opery; orle; ovád; panel; part; pata; pily; plec; pojídlo; pruh; přiměřené; punk; raci; rádce; reakce; rubl; sáně; sekatura; spíč; sráz; stěrač; stráž; suny; šeptálek; tahák; tank; táta; těžba; truchlit; tvrz; uhlí; úteky; útlý; uzly; víza; vlak; Volvo; všude; vulkány; záducha; zaháleči; zákazy; zemčák; zvon; žába

Něco na závěr...

Jirka říká mamince: „Mami, budeme spolu mluvit jen biblickými výrazy a citáty, které jsou v Písmě svatém, abych si je lépe zapamatoval.“

„Dobrá“, odpoví maminka.

Ráno budí maminka Jirku do školy: „Mládenče, pravím ti vstaň.“

Jirka se na posteli ležérně otočí a odvětlí: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla moje hodina!“

Babička seděla na pláži, kde si její vnouček ve slunečním klobouku a župánku hrál s kyblíčkem a lopatkou a plácal bábovičky. Najednou se objevila obrovská vlna, která zalila pláž a když se vracela zpět do moře, vzala vnoučka s sebou.

Babička padla na kolena a začala se modlit: „Ó, Bože, prosím, vrať mi mého vnoučka. Je to tak nevinné stvoření, tak sladký chlapec, tak báječné dítě.“

Jako zázrakem se přihnala další velká vlna a zanechala po sobě vnoučka přesně na původním místě, v župánku a s lopatičkou a kyblíčkem. Babička obrátila oči k nebesům, rozhodila rukama a říká našťvaně: „Měl klobouček...“

O přípravu na manželství přijdou požádat dva postarší snoubenci, vdovec a vdova. Kněz má radost, že v sobě po tak velké životní ztrátě našel zalíbení. A protože je zvědavý, zeptá se: "A kde jste se vlastně poznali?"

Ženich se chvíli ošívá, ale pak z něj vypadne: "Velebnosti, na Starém hřbitově to bylo. Já jsem šel zalít ji a ona jeho. A pak jsme si řekli: Vždyť tohle to můžeme přeci dělat spolu!"

Když jsem byl malý, bál jsem se tmy. Dnes, když vidím účet za elektřinu, bojím se světla.

Policie zastaví auto a po kontrole policista říká: „Tak to máme sjeté gumy, nefunkční světlo a prasklý nárazník. Celkem čtyři a půl tisíce korun, pane řidiči.“

„To jako fakt? Tak se do toho pusťte, v servisu chtěli deset!“

Ve škole si připadám jako na policejním oddělení. Pořád se mě na něco vyptávají, a já o ničem nevím.